

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ / ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

**Η ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ 2006-2010 ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ**

**ΕΠΙΘΕΤΟ: ΣΑΒΒΑ
ΟΝΟΜΑ: ΠΑΡΗΣ
Α.Μ. : 0700517**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

<u>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ</u>	Σελίδα
Περίληψη	4
<u>Κεφάλαιο 1: Το Τραπεζικό σύστημα της Κύπρου</u>	
1.1 Ο τραπεζικός τομέας της Κύπρου	5
1.2 Τραπεζική εποπτεία	9
<u>Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική ανασκόπηση</u>	
2.1 Βιβλιογραφική ανασκόπηση για μελέτες σχετικές με τα τραπεζικές ιδρύματα	12
2.2 Βιβλιογραφική ανασκόπηση για τη χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών	
2.2.1 Η χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών για την αποτίμηση των επιχειρήσεων.	15
2.2.1.1 Η θεωρητική παρουσίαση των μοντέλων	15
2.2.1.2 Εμπειρική ανασκόπηση των μοντέλων .	17
2.2.1.3 Προβλήματα που διερευνήθηκαν.	18
2.2.1.4 Συμπερασματικές προτάσεις	22
2.2.1.5 Γενικά σχόλια	24
<u>Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία Ανάλυσης</u>	
3.1 Μέθοδος Ανάλυσης	26
3.2 Επιλογή των κατάλληλων δεικτών	27
3.3 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες	
3.3.1 Δείκτες Μέτρησης Κερδοφορίας	29
3.3.2 Δείκτες Μέτρησης Αποτελεσματικότητας	30
3.3.3 Δείκτες Μέτρησης Ρευστότητας	33
3.3.4 Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας	34
<u>Κεφάλαιο 4: Ανάλυση οικονομικών δεδομένων των τραπεζών</u>	
4.1 Ανάλυση Κερδοφορίας	
4.1.1 ROE (without tax)	35
4.1.2 ROE (After Tax)	36
4.1.3 Δείκτης απόδοσης ενεργητικού	37
4.2 Μέτρηση Αποτελεσματικότητας	
4.2.1 Δείκτης περιθωρίου κέρδους	39
4.2.2 Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού	40
4.2.3 Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης	41
4.2.4 Δείκτης Λειτουργικής Αποτελεσματικότητας	43
4.2.5 Δείκτης Δαπανών Προσωπικού προς Έσοδα	44
4.2.6 Δείκτης Δαπανών Προσωπικού προς Έξοδα	45
4.2.7 Δείκτης Εσόδων Τόκων προς Συνόλου εσόδων	46
4.2.8 Δείκτης Αμοιβής της εργασίας	47
4.2.9 Δείκτης Κερδών ανά Υπάλληλο	49
4.2.10 Δείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων	50
4.2.11 Δείκτης Γενικών εξόδων προς Συνόλου Ενεργητικού	51
4.3 Αποτελέσματα Ρευστότητας	
4.3.1 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας	53
4.3.2 Δείκτης Χορηγήσεων προς Καταθέσεις	54
4.3.3 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	55
4.3.4 Αριθμοδείκτης Προβλέψεων για Απομείωση Δανείων προς Συνολικά Δάνεια	56
<u>Κεφάλαιο 5: Συμπερασματικές προτάσεις</u>	
5.1 Αποτελέσματα Πενταετίας	58
5.2 Γενικά Αποτελέσματα	61
<u>Ανατροφοδότηση</u>	64
<u>Βιβλιογραφία</u>	65

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όσους με βοήθησαν υλικά και ηθικά στη συγγραφή της παρούσας εργασίας.

Ιδιαίτερος θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή κ. Βασίλης Ζήση για τις υποδείξεις ,την συμπαράσταση ,την υπομονή και την κατανόηση που με βοήθησαν στην ολοκλήρωση της εργασίας μέσα σε αυτό πιεστικό χρονικό διάστημα.

Περίληψη

Το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου είναι η κινητήρια δύναμη της οικονομίας. Γ' αυτό και ο σκοπός της εργασίας είναι να εξετάσει την σταθερότητα των μεγεθών τους, όπως την κερδοφορία, την ρευστότητα και την αποτελεσματικότητα.

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής είναι η αξιολόγηση της κερδοφορίας και της αποτελεσματικότητας των κυριότερων τραπεζικών ιδρυμάτων της Κύπρου μέσω του υπολογισμού των βασικότερων αριθμοδεικτών για την πενταετία 2006-2010. Τα γεγονότα της περιόδου αυτής είναι από τα σημαντικότερα των τελευταίων ετών αφού περιλαμβάνει τα έτη που είναι κρίσιμα για την οικονομία της Κύπρου, ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες αβεβαιότητας.

Στο Κεφάλαιο Πρώτο (1) γίνεται αναφορά στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου και την συμβολή του στην οικονομία της νήσου. Στο κεφάλαιο δύο (2) επιχειρείται η βιβλιογραφική επισκόπηση σχετικά με την κερδοφορία και την αποτελεσματικότητα καθώς και της χρησιμότητας των λογιστικών αριθμών. Το κεφάλαιο τρία (3) αναφέρεται στη μεθοδολογία βάσει της οποίας γίνεται η επεξεργασία των οικονομικών δεδομένων. Οι δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν αναφέρονται στην κερδοφορία, την ρευστότητα και την αποτελεσματικότητα. Στο κεφάλαιο τέσσερα (4) παραθέτονται οι αναλύσεις με την βοήθεια πινάκων. Στο κεφάλαιο πέντε (5) εξάγονται τα συμπεράσματα της όλης ανάλυσης.

Κεφάλαιο 1: Το Τραπεζικό σύστημα της Κύπρου

Η κυπριακή οικονομία στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στις υπηρεσίες και κυρίως αυτές των τραπεζών. Η μελέτη της ανάπτυξης και της δομής του τραπεζικού τομέα στο νησί είναι σημαντική για να κατανοήσουμε καλύτερα την σπουδαιότητα των τραπεζών στην κυπριακή οικονομία.

1.1: Ο τραπεζικός τομέας της Κύπρου

Τα τελευταία 25 χρόνια, πέραν του παραδοσιακού τουριστικού τομέα, σημαντική ανάπτυξη είχε και το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Ο τομέας των υπηρεσιών εκτός του τουρισμού στο σύνολό του Α.Ε.Π. ανερχόταν το 1995 στο 62,5% ενώ το 2010 αυξήθηκε στο 75,5%. Συγκεκριμένα, η χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση αυξήθηκε από 4% το 1995 στο 9% το 2010.

Στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου καθοριστικό ρόλο έχουν τα 4 μεγάλα τραπεζικά ιδρύματα, που είναι η Τράπεζα Κύπρου, η Marfin Popular Bank, η Ελληνική Τράπεζα και η Alpha Bank, η οποία είναι θυγατρική εταιρεία της ελληνικής Alpha Bank. Μαζί εκπροσωπούν το 56% της εγχώριας αγοράς ενώ ένα ποσοστό της τάξεως του 20% εκπροσωπεί ο τομέας των Συνεργατικών Πιστωτικών Εταιρειών. Στο σύνολο οι Τράπεζες που ελέγχονται και καθοδηγούνται από την Κεντρική Τράπεζα ανέρχονται στις 40. Επτά από αυτές έχουν έδρα τους την Κύπρο και από αυτές οι 3 μεγαλύτερες είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με παρουσία στην Ελλάδα, τη Μεγάλη Βρετανία, την Αυστραλία, τη Ρωσία αλλά και άλλες Ανατολικές χώρες. Οι υπόλοιπες εγχώριες Τράπεζες έχουν περιορισμένο εύρος ανάπτυξης και οι εργασίες τους περιορίζονται εντός των ορίων της κυπριακής αγοράς. Κύριος τομέας δραστηριότητας τους είναι η παροχή δανείων κυρίως για στέγαση των δανειοληπτών.

Οκτώ από τα σαράντα Τραπεζικά Ιδρύματα που ελέγχονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, είναι θυγατρικές ξένων τραπεζικών συγκροτημάτων. Οι έξι από αυτές είναι θυγατρικές Ευρωπαϊκών Τραπεζών, κυρίως από Ελλάδα, και οι άλλες δύο είναι θυγατρικές μη Ευρωπαϊκών Χωρών.

Εικοσιπέντε από αυτές είναι υποκαταστήματα ξένων Τραπεζών, εκ των οποίων οι εννέα είναι υποκαταστήματα Ευρωπαϊκών Τραπεζικών Ιδρυμάτων και οι δεκαέξι είναι υποκαταστήματα Τραπεζών από χώρες που δεν είναι κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όλα τα πιο πάνω περιγραφόμενα υποκαταστήματα ασχολούνται και με άτομα τα οποία δεν κατοικούν μόνιμα στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αξιοσημείωτο όμως είναι το γεγονός ότι ένα από αυτά τα υποκαταστήματα ασχολείται αποκλειστικά και μόνον με άτομα που δεν είναι κάτοικοι της Κύπρου. Οι καταθέσεις και τα δάνεια σε νομικά και φυσικά πρόσωπα που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Κύπρου καλύπτουν το 10% της κυπριακής τραπεζικής αγοράς.

Το συνολικό ενεργητικό των τραπεζών στις 31 Δεκεμβρίου 2010 ανερχόταν στα €156 δις. ,εκ των οποίων τα €31 δις. αφορούν εργασίες στο εξωτερικό των τριών εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων που αναφέρθηκε πιο πάνω. Η αξία των ξένων υποκαταστημάτων στο σύνολο του τραπεζικού ενεργητικού ανέρχεται στα €8 δις. το οποίο ποσό μεταφράζεται σε ποσοστό 5% επί του συνολικού τραπεζικού ενεργητικού. Οι ξένες θυγατρικές τράπεζες κατέχουν το ποσοστό 23% του συνολικού ενεργητικού των τραπεζών το οποίο ερμηνεύεται σε €37 δις. Από τα πιο πάνω, αβίαστα προκύπτει το συμπέρασμα ότι τα πιο πάνω ποσοστά και ποσά οφείλονται από τον χαμηλό φορολογικό συντελεστή της Κύπρου. Είναι τεκμηριωμένο επίσης ότι ένα σημαντικό μέρος του ενεργητικού του κυπριακού τραπεζικού συστήματος δεν σχετίζεται και δεν επηρεάζεται από την εγχώρια οικονομία.

Τα δάνεια με δανειολήπτες άτομα που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι Κύπρου ανέρχονται περίπου στο ποσό των €31.2 δις. Εκ των οποίων το ποσό των €24 δις αφορά δανειολήπτες μόνιμους κατοίκους στην Ελλάδα, το ποσό των €3,4 δις αφορά μόνιμους κατοίκους Ρωσίας και Ουκρανίας και τα υπόλοιπα €3,8 δις αφορά πρόσωπα κυρίως από το Ηνωμένο Βασίλειο και την Αυστραλία. Επιπλέον, από τα εγχώρια τραπεζικά συγκροτήματα ένα ποσό περίπου στα €7 δις είναι τοποθετημένο σε Ελληνικές Τράπεζες και ομόλογα και άλλα €5,7 δις σε Ελληνικά χρεόγραφα. Το 2013 τα μισά περίπου θα φθάσουν σε ωριμότητα.

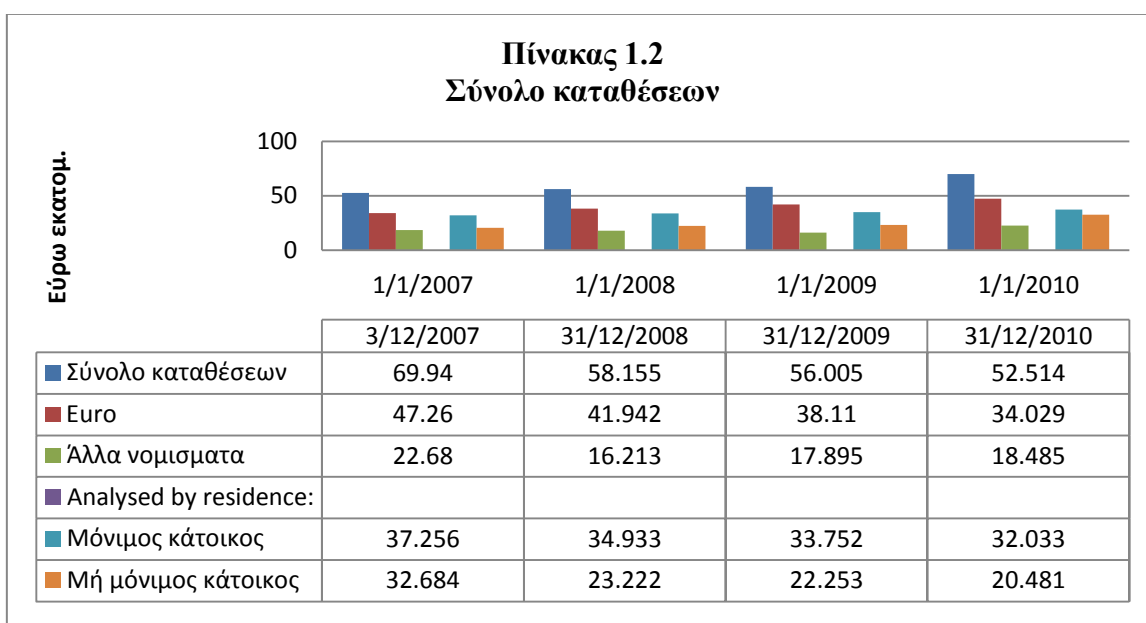
Ο πίνακας 1.1 μας δίνει αρκετές πληροφορίες για το ενεργητικό του τραπεζικού συστήματος. (Υπουργείο Οικονομικών)

Πίνακας 1.1 : Δομή του Ενεργητικού των τραπεζών.

31 Δεκ. 2010 € εκατομ.	Σύνολο Ενεργητικού	Δανεισμός		Χρεόγραφα και άλλες επενδύσεις	Έκθεση σε κίνδυνο από τις θυγατρικές τράπεζες	Τραπεζικές τοποθετήσεις
		Μόνιμοι Κάτοικοι	Μη μόνιμοι κάτοικοι			
ΕΕ υποκατ.	1.501	211	178	--	88	1.086
Μη ΕΕ υποκατ.	6.314	197	1.946	577	17	3.443
ΕΕ θυγατρικές	30.279	5.041	4.268	12.992	11.035	7.458
Μη ΕΕ θυγατρικές	6.268	865	3.955	183	3.576	1.063
Εγχώριες τραπ.	95.937	24.678	36.219	11.458	--	18.552
Συνεργατικές	16.173	12.121	31	2.245	--	888
Σύνολο	156.472	43.113	46.597	27.455	14.716	32.490

Παρ όλα αυτά οι δραστηριότητες που ασκούνται με τους μη μόνιμους κατοίκους είναι ένα σημαντικό στοιχείο όλων των τραπεζών (με εξαίρεση το συνεργατικό τομέα). Κατά την διάρκεια των ετών , οι μη μόνιμοι κάτοικοι έχουν αυξηθεί σταθερά. Με συνέπεια περίπου το 45% των συνολικών καταθέσεων των πελατών αφορά μη κατοίκους εκ των οποίων περίπου το 60% είναι σε ξένο νόμισμα.

Ο πίνακας 1.2 παρουσιάζει την πρόσφατη ιστορία της ανάπτυξης των καταθέσεων στη Κύπρο.(Υπουργείο Οικονομικών)

Τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ) εξακολουθούν να διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στο Κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Το συνολικό μερίδιο αγοράς των συνεργατικών είναι σε γενικές γραμμές σταθερό, γύρω στο 10% όσον αφορά το σύνολο του ενεργητικού των καταθέσεων. Τα ΣΠΙ εμπλέκονται μόνο στην εγχώρια τραπεζική αγορά και δεν έχουν δραστηριότητες σε ξένες αγορές. Ο συνεργατισμός διέρχεται μια σημαντική ενοποίηση, κατά τα τελευταία 5 χρόνια, κυρίως ως απάντηση στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Ο αριθμός των συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία ήταν περίπου 360 το 2005, έχει μειωθεί στα 101 μέχρι το 2011. Τα 101 ΣΠΙ που λειτουργούν στη Κύπρο είτε σε ατομική βάση ή μέσω της υπαγωγής τους στην Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (CCB), η οποία ενεργεί ως Κεντρικός Φορέας (ΚΦ).

Και οι δυο κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων, τράπεζες και συνεταιρισμοί δραστηριοποιούνται στον "παραδοσιακό" τραπεζικό μοντέλο των καταθέσεων και στη χορήγηση δανείων. Η αναλογία δανείων και καταθέσεων υπολογίζεται περίπου στο 95%. Οι τράπεζες δεν έχουν εκτεθεί σε τοξικά στοιχεία ενεργητικού. Επίσης η έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο είναι περιορισμένος. Οι κίνδυνοι των τραπεζών αφορούν τον κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεων σχετικά με τις πιστώσεις που χορηγούνται στους πελάτες, για τους οποίους οι τράπεζες εφαρμόζουν συνετή πολιτική στις χορηγήσεις και απαιτούν εμπράγματα εξασφαλίσεις ως δεύτερη διέξοδο σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων του πελάτη.

Σημαντικό είναι ότι λόγω της νομοθεσία που διέπει τα δάνεια υπάρχει μια καθυστέρηση στην επίτευξη διακανονισμού για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Ως εκ τούτου αυτό επηρεάζει την ταχύτητα της αποπληρωμής για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια με αποτέλεσμα να συσσωρεύονται στα βιβλία των τραπεζών, που είτε καλύπτονται από την πρόβλεψη για επισφαλή χρέη, ή από την ασφάλεια ή οποία τελικά θα ρευστοποιηθεί στην ικανοποίηση των χρεών.

Κατά το 2010 έγινε τεστ αντοχής στις κυπριακές τράπεζες. Ειδικότερα, η Τράπεζα Κύπρου και η Marfin Popular Bank συμμετείχαν στην άσκηση η οποία διεξήχθη με τη χρήση των σεναρίων, τη μεθοδολογία και τις βασικές παραδοχές που παρέχονται από την ΕΒΑ. Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της υποθετικής ακραίας κατάστασης κάτω από το δυσμενές σενάριο, ο ενοποιημένος δείκτης Tier 1 για την Τράπεζα Κύπρου μειώθηκε στο

9,4% το 2011 από το 10,5% στο τέλος του 2009 και για τη Marfin Popular Bank από 8,5% το 2011 σε σύγκριση με 9,4% στο τέλος του 2009. Από τη διαδικασία αυτή, οι δύο μεγάλες τράπεζες θα προχωρήσουν σε σημαντική έκδοση νέου μετοχικού κεφαλαίου, ενισχύοντας περαιτέρω τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας τους. Τον Οκτώβριο του 2010, η Τράπεζα Κύπρου προέβη σε επιπλέον αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ύψους €345 εκατ., ενώ η Marfin Popular Bank ακολούθησε το Φεβρουάριο του 2011 με νέα κεφάλαια ύψους € 488 εκατ. Η Ελληνική Τράπεζα έκδωσε τον Οκτώβριο 2010 κεφάλαια καθαρού ποσού € 50 εκατ. .

1.2: Τραπεζική Εποπτεία

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιάσουμε σε γενικές γραμμές την χρησιμότητα της τραπεζικής εποπτείας στην Κύπρο που τον τελευταίο καιρό λόγο και της οικονομική κρίσης όλο και περισσότεροι υποστηρίζουν ότι χρειάζεται ενίσχυση ο εποπτικού ρόλος της Κεντρικής Τράπεζας.

Η Τραπεζική Εποπτεία του Συστήματος μοιράζεται μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου που είναι η αρμόδια αρχή για την εποπτεία των τραπεζών και της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών που είναι η αρμόδια αρχή για την εποπτεία των Συνεργατικών Εταιρειών. Το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο των δύο αρχών είναι ευθυγραμμισμένο με τις απαιτήσεις της ΕΕ, αλλά επίσης με τις απαιτήσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ και της Επιτροπής της Βασιλείας. Αμφότερες οι Εποπτικές Αρχές διεξάγουν τις εργασίες τους μέσω ενός συνδυασμού off-site monitoring και με επιτόπιες εξετάσεις. Off-site monitoring συνεπάγεται την υποβολή από τις τράπεζες ενός ευρέος φάσματος περιοδικών δηλώσεων που καλύπτουν πολλές πτυχές των τραπεζικών εργασιών. Οι προβληματικοί τομείς που αποκαλύπτονται μέσω των αποδόσεων καλύπτονται με την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων από την Τράπεζα.

Οι κύριοι τομείς που καλύπτονται από τους ελέγχους είναι:

- η ποιότητα της εταιρικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένου του εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων
- η ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων της τράπεζας , με έμφαση στη διαχείριση του

πιστωτικού κινδύνου, στη ποιότητα του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και στην επάρκεια των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

- η ποιότητα της διαχείρισης των διαθεσίμων με έμφαση στη διαχείριση του κινδύνου.
- τη κερδοφορία της τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης της παραγωγής εισοδήματος.
- τη συμμόρφωση με τους όρους της άδειας της τράπεζας και με τους Κανονισμούς και τις οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας, σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση, τη κεφαλαιακή επάρκεια, ρευστότητα και τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.
- τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της καταπολέμησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Η εποπτεία ασκείται σε ενοποιημένη βάση και καλύπτει την τράπεζα και τις θυγατρικές εταιρείες οι οποίες διενεργούν τραπεζικές δραστηριότητες. Όλα τα ΣΠI ρυθμίζονται και εποπτεύονται από την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών. Επιπλέον, και λόγω του γεγονότος ότι η CCB είναι επίσης μια τράπεζα, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου εποπτεύεται από τη Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Η CCB και των συνδεδεμένων ΣΠI υπόκεινται επίσης σε ενοποιημένη εποπτεία από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Η CCB δραστηριοποιείται στην αποδοχή καταθέσεων κυρίως από μέλη της, τη χρηματοδότηση των αναγκών τους και, γενικά, τη διαχείριση των διαθεσίμων τους.

Επιπλέον, επιβάλλονται αυστηρές απαιτήσεις ρευστότητας για την αντιμετώπιση των μη κατοίκων. Υπάρχουν περιορισμοί για τις επενδύσεις των τραπεζών σε εταιρείες εκτός του χρηματοπιστωτικού τομέα, ενώ η επέκταση στο εξωτερικό απαιτεί έγκριση από τις εποπτικές αρχές που χορηγείται μόνο εάν το επιχειρηματικό σχέδιο είναι εφικτό και η τράπεζα διαθέτει επαρκή κεφάλαια και ρευστότητα για να υποστηρίξει την επέκταση.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ, κάθε τράπεζα διεξάγει την Επάρκεια Εσωτερικού Κεφαλαίου Διαδικασία Αξιολόγησης (ICAAP) για να καθορίσει το ύψος των κεφαλαίων που είναι αναγκαία για την κάλυψη της φύσης και το επίπεδο των κινδύνων στους οποίους η τράπεζα είναι ή ενδέχεται να εκτεθεί.

Η ΚΤΚ πραγματοποιεί, σε ετήσια βάση για κάθε τράπεζα, Εποπτική Εξέταση και Αξιολόγηση (SREP) με σκοπό να εκτιμήσει την επάρκεια του κεφαλαίου της τράπεζας επιβάλλοντας πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις σε περίπτωση όπου το κεφάλαιο δεν είναι ανάλογο με την τράπεζα. Αξιολογείται το προφίλ κινδύνου, και λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των προσομοιώσεων των ακραίων καταστάσεων. Το SREP περιλαμβάνει επιτόπια εξέταση όλων των σημαντικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό. Επιπλέον, η ΚΤΚ διοργανώνει επιτόπιους ελέγχους για τα τοπικά ιδρύματα, και συμμετέχει σε οργανωμένους, με τις ξένες εποπτικές αρχές ελέγχους. Επιπλέον, η Κύπρος συμμετέχει στον Τομέα Χρηματοοικονομικής ΔΝΤ Αξιολόγηση προγράμματος (FSAP) και υποβάλλεται σε ετήσια επιτήρηση.

Από τα προαναφερθέντα (ενότητες 1.1 και 1.2) καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι τράπεζες είναι το σημαντικότερο τμήμα της κυπριακής οικονομίας. Οποιαδήποτε αναταραχή στο τραπεζικό τομέα έχει άμεση επίπτωση σε ολόκληρη την οικονομία. Αυτό όμως αποδεικνύεται και στην παγκόσμια οικονομία. Η παγκόσμια οικονομική κρίση που μαστιάζει την ανθρωπότητα έχει άμεση σχέση με τις τράπεζες. Αρκετές μελέτες έχουν δημοσιευτεί για το ρόλο και την σπουδαιότητα των τραπεζών και πώς μπορούν οι τράπεζες να είναι πιο αποτελεσματικές. Στην συνέχεια θα παρουσιαστεί σε γενικές γραμμές η βιβλιογραφική ανασκόπηση για τις μελέτες που αφορούν τα τραπεζικά ιδρύματα.

Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Στο κεφάλαιο αυτό στο πρώτο μέρος αναφέρεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση για τις μελέτες που εκπονήθηκαν για την μελέτη των τραπεζικών ιδρυμάτων και στα αποτελέσματα που κατέληξαν αυτές οι μελέτες. Στο δεύτερο μέρος γίνεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση που έχει να κάνει με την χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών στο να δίνουν χρήσιμες πληροφορίες για την αποτίμηση των επιχειρήσεων. Στο τέλος δίνονται οι γενικές παρατηρήσεις για την εν λόγω μελέτη.

2.1: Βιβλιογραφική ανασκόπηση για μελέτες σχετικές με τα τραπεζικές ιδρύματα

Κατά την διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών οι τράπεζες παγκοσμίως εξελίσσονται και προσαρμόζονται στο περιβάλλον τους. Αρκετοί είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν την δομή και την απόδοση τους και ως μην υπονομεύουμε το ρόλο των τραπεζών στην εγχώρια οικονομία λόγω της οικονομικής κρίσης που μαστίζει παγκοσμίως όλες της οικονομίες. Μία αποτελεσματική και κερδοφόρα τράπεζα εύκολα μπορεί να αντιμετωπίσει τους κραδασμούς και τις συνέπειες μίας κρίσης καθώς και να συνεισφέρει στην σταθερότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος. Έτσι έχουν γίνει αρκετές έρευνες προς το σκοπό αυτό από διάφορους μελετητές, μερικούς τους αναφέρουμε πιο κάτω.

Η μελέτη των Κοσμίδου Κ. και Ζοπουνίδης Κ. (2008) αξιολογεί την απόδοση και την αποτελεσματικότητα των εμπορικών και συνεργατικών τραπεζών στην Ελλάδα για την περίοδο 2003-2004. Στην ανάλυση οι ελληνικές τράπεζες βαθμολογούνται με βάση την απόδοσή τους και κατατάσσονται ώστε να αναλυθούν τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες μιας τράπεζας σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι εμπορικές τράπεζες έχουν την τάση να αυξάνουν τους λογαριασμούς, για να προσελκύσουν περισσότερους πελάτες και να βελτιώσουν τους χρηματοοικονομικούς δείκτες, με αποτέλεσμα να γίνονται όλο και πιο ανταγωνιστικές με μεγιστοποίηση των κερδών τους. Όσον αφορά το συνεργατισμό στην Ελλάδα, τα συμπεράσματα δεν είναι τόσο ομοιόμορφα, υπάρχουν ιδρύματα που απολαμβάνουν σημαντικά αυξημένα κέρδη και μερίδιο αγοράς και άλλοι των οποίων οι χρηματοοικονομικοί δείκτες φαίνεται να επιδεινώνονται.

Στη μελέτη των Παπαδόπουλο Σ. και Καραγιάννης Στ. (2009) για την αποδοτικότητα, τις οικονομίες κλίμακας και των τεχνολογικών αλλαγών στον τραπεζικό τομέα της Νότιας Ευρώπης μεταξύ 1999 και 2004 υπόδειξαν ότι οι μεγαλύτερες σε μέγεθος τράπεζες είναι γενικά οι λιγότερο αποτελεσματικές τράπεζες ενώ τα μικρότερα σε μέγεθος είναι πιο αποτελεσματικά. Ισχυρότερες οικονομίες κλίμακας εμφανίζονται στις ισπανικές τράπεζες, ενώ οι πιο αδύναμες οικονομίες κλίμακας είναι στις ελληνικές τράπεζες. Οι τεχνικές αλλαγές στη μείωση του κόστους δεν φαίνεται να διαφέρουν ανάλογα με το μέγεθος της τράπεζας.

Ο Μυλωνίδης Ν. και η Κελνικόλα Ι. (2005) στην μελέτη τους αξιολόγησαν τις οικονομικές αποδόσεις και επιπτώσεις των εξαγορών και συγχωνεύσεων στην ελληνική τραπεζική αγορά. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι συγχωνευμένες τράπεζες έχουν υψηλότερες επιδόσεις από τις μη συγχωνευμένες.

Στο άρθρο που δημοσιεύτηκε το 2002, από τους Σπάθης Χ, Κοσμίδου Κ. και Δουμπος Μ, οι ερευνητές μελέτησαν την αποτελεσματικότητα των ελληνικών τραπεζών και τους παράγοντες που επηρεάζουν την κερδοφορία τους και κατέληξαν στο ότι οι μεγάλες τράπεζες είναι πιο αποτελεσματικές ενώ οι μικρές είναι πιο ευάλωτες.

Η μελέτη σχετικά για τις οικονομίες κλίμακας των τραπεζών και κατά πόσο σχετίζονται με την ανταγωνιστικότητα και την αποτελεσματικότητα των τραπεζών έχει εκπονηθεί από το Murray J.D και White R.W. (1983). Μελετήθηκαν οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί του Καναδά και κατέληξαν ότι οι μεγάλες πολυεθνικές είναι πιο αποδοτικές από ότι ο μικρός πιστωτικός οργανισμός. Έχει επίσης αποδειχθεί ότι σε αυτό το νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον, οι μεγάλες τράπεζες θα επιβιώσουν. Οι μικρές τράπεζες θα μπορούσαν να επιβιώσουν μόνο αν εξειδικευτούν σε μερικές από τις δραστηριότητές σύμφωνα με τους Peterson M. και Rajan, R. (1995) , Hardy C. D. και G.T Simigiannis (1998). Η αποτελεσματικότητα και η τεχνική πρόοδο των γερμανικών συνεταιριστικών τραπεζών εξετάστηκαν από Lang G. και P. Welzel (1996). Όλες οι τράπεζες αποδείχτηκαν να είναι παραγωγικές, ενώ είναι υψηλότερη η παραγωγικότητα στις μικρές τράπεζες, σύμφωνα με αυτό το δείγμα.

Ο Cavallo L. και Rossi S. (2001) εξέτασαν κατά πόσον υπάρχει βελτίωση στο κόστος παραγωγής στην εξελικτική διαδικασία των ευρωπαϊκών τραπεζών. Τα αποτελέσματα

έδειξαν ότι οι συγχωνεύσεις θα πρέπει να είναι προσανατολισμένες στην αύξηση της κλίμακας στις μικρές τράπεζες και την επέκταση σε νέες γραμμές παραγωγής για τις μεγάλες τράπεζες.

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες των περιθωρίων των τόκων και της κερδοφορίας μελετήθηκε από τους Asli Demirgüç-Kunt και Harry Huizinga (1998). Αυτοί οι παράγοντες είναι: τα τραπεζικά χαρακτηριστικά, οι μακροοικονομικές συνθήκες, οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι, ο κανονισμός ασφάλεια των καταθέσεων, η συνολική χρηματοπιστωτική διάρθρωση και αρκετοί άλλο νομικοί και θεσμικοί παράγοντες. Αποδείχτηκε ότι όσο μεγαλύτερο το ενεργητικό των τραπεζών σε σχέση με το δείκτη του ΑΕΠ και η λιγότερη συγκέντρωση της αγοράς τόσο χαμηλότερο το ποσοστό κέρδους. Οι ξένες τράπεζες έχουν μεγαλύτερα ποσοστά κέρδους από τις εγχώριες στις αναπτυσσόμενες χώρες, ενώ το αντίθετο γίνεται στις αναπτυγμένες χώρες. Επίσης τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι η φορολογία στις τράπεζες μετακινείται στους πελάτες των τραπεζών.

Ο Berger A. (2003) εξέτασε τις δυνητικές επιπτώσεις της αποτελεσματικότητας μιας ενιαίας αγοράς για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στην Ευρώπη. Ανέφερε, μέσα από την έρευνα του, ότι η δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς για τον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό κλάδο των υπηρεσιών δεν θα φέρει μια ισχυρή αύξηση της αποδοτικότητας των τραπεζών και ότι τα διασυνοριακά εμπόδια μπορούν να εμποδίσουν την αποτελεσματικότητα και την δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς .

Υπάρχουν στην διεθνή βιβλιογραφία αρκετές μελέτες σχετικά με το θέμα της εργασίας αυτής. Σημαντικό όμως είναι να αναλύσουμε επίσης και στην χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών που υπάρχουν στις οικονομικές καταστάσεις για τους επενδυτές. Η σχετική βιβλιογραφική ανασκόπηση γίνεται στην επόμενη ενότητα.

2.2: Βιβλιογραφική ανασκόπηση για τη χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών

Στο πρώτο μέρος της ενότητας αυτής θα παρουσιαστούν τα μοντέλα που αφορούν την θεωρητική προσέγγιση της χρησιμότητας των λογιστικών αριθμών. Στο δεύτερο μέρος θα ασχοληθούμε με το τι έχει αποδείξει η εμπειρία, ακολούθως στο τρίτο μέρος γίνεται αναφορά στα προβλήματα και τα αποτελέσματα από προηγούμενες μελέτες. Στο τέταρτο μέρος θα γίνει σύνοψη των προηγούμενων ενοτήτων και στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα γενικά σχόλια και προβληματισμοί.

2.2.1: Η χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών για την αποτίμηση των επιχειρήσεων.

Οι οικονομικές καταστάσεις και ειδικότερα οι λογιστικοί αριθμοί μπορούν να δώσουν χρήσιμες πληροφορίες για την αποτίμηση των επιχειρήσεων. Η έρευνα για την χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών προέρχεται από την μελέτη του 1968 από τον Ray και Philip Brown. Στην έρευνα τους διερευνήθηκε οι αντιδράσεις των τιμών των μετοχών σε σχέση με τα κέρδη των οργανισμών. Διαπίστωσαν ότι υπάρχει αναμφίβολα μια σχέση μεταξύ των τιμών των λογιστικών αριθμών και των χρηματιστηριακών τιμών.

2.2.1.1: Η θεωρητική παρουσίαση των μοντέλων.

Το πρώτο μοντέλο (1) που μας παρουσιάζει την παραδοσιακή σχέση που αναφέρει ότι η θεωρητική τιμή της μετοχής μιας εταιρείας είναι η παρούσα αξία όλων των μελλοντικών μερισμάτων ή ελεύθερων χρηματικών ροών των μετοχών (free cash flows to equity FCE). Το μοντέλο με τα μερίσματα αποδίδεται συχνά στον Williams J. (1938)

1.   _____

Το μοντέλο (2) στηρίζεται στην υπόθεση ότι τα αναμενόμενα μερίσματα είναι οι ελεύθερες χρηματοροές των μετοχών. Ο Feltham GA. και Ohlson JA. (1995) παρουσίασαν ότι κάτω από κάποιες προϋποθέσεις η τιμή της μετοχής είναι η τιμή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού, επιπλέον η παρούσα αξία των μελλοντικών ελεύθερων χρηματοροών από τις λειτουργικές δραστηριότητες.

2.

Με βάση της υπόθεσης του υπολειμματικού εισοδήματος η λογιστική τιμή της μετοχής είναι ίση με τα καθαρά έσοδα αφαιρώντας τις αναλήψεις (καθαρό μέρισμα) από τους ιδιοκτήτες.

= λογιστική τιμή της μετοχής

Χρησιμοποιώντας την πιο πάνω υπόθεση τότε προκύπτει ότι:

Η αξία της τιμής της μετοχής είναι ίση με την λογιστική τιμή της μετοχής επιπλέον την προεξοφλητική αξία των μελλοντικών υπολειμματικών εισοδημάτων. Το υπολειμματικό εισόδημα ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του λογιστικού εισοδήματος και της αναμενόμενης απόδοσης του εισοδήματος.

2.2.1.2:Εμπειρική ανασκόπηση των μοντέλων .

Στο τμήμα αυτό θα ασχοληθούμε με το τι απέδειξε η εμπειρία μέχρι τώρα. Τα μοντέλα που περιγράφονται πιο κάτω χρησιμοποιούνται στην ανάλυση της χρησιμότητας των λογιστικών πληροφοριών με δεδομένο ότι η αγορά είναι αποτελεσματική.

A)

Η μελέτη της σχέσης των λογιστικών αριθμών και της αγοραίας τιμής της μετοχής έχει μελετηθεί από τους Barth M. Beaver W. και Landsman W. (2001). Δηλαδή εάν ένα κομμάτι της λογιστικής πληροφορίας σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την τιμή της μετοχής. Την σχέση αυτή μελετάται με την βοήθεια της ανάλυσης της παλινδρόμησης.

B)

Το μοντέλο (B) της γραμμικής παλινδρόμησης παρουσιάζει την σχέση ότι η τιμή της μετοχής είναι ίση με την λογιστική τιμή της μετοχής.

Το μοντέλο (Γ) δείχνει ότι οι τιμές των μετοχών μπορούν να υπολογιστούν ως συνάρτηση της λογιστικής αξία των μετοχών και των κερδών (Penman's valuation model).

Γ)

Όταν επενδυθούν τα χρήματα σε μετοχές τότε αυτό που ενδιαφέρει τον επενδυτή είναι το κέρδος από την επένδυση. Υποθέτουμε ότι η μεταβολή της λογιστικής τιμής της μετοχής είναι ίση με τα κέρδη, και ότι δεν έχουν καταβληθεί τα μερίσματα τότε η σχέση αποδεικνύεται με τον πιο κάτω μοντέλο.

Δ)

Όμως σε μία ανάλυση δεν μας ενδιαφέρουν μόνο τα αναμενόμενα κέρδη αλλά έμφαση δίνεται και στα μη αναμενόμενα κέρδη. Τα μη αναμενόμενα κέρδη καθορίζονται ως η διαφορά μεταξύ των συνολικών κερδών και των αναμενόμενων κερδών. Οι Easton P. και Zmijewski M. (1989) μελέτησαν με το πώς υπολογίζονται τα αναμενόμενα κέρδη. Ακόμα μπορούν να υπολογιστούν με τα μοντέλα των χρονοσειρών, Freeman R. - Tse S. (1992) και Kormendi R. και Lipe R. (1987).

Στην επόμενη σχέση (E) δίδει τη σχέση ότι οι μη αναμενόμενες αποδόσεις είναι συνάρτηση των μη αναμενόμενων κερδών.

Η μέθοδος της παλινδρόμησης που εφαρμόζεται στα προαναφερθέντα μοντέλα υποθέτει ότι οι λογιστικοί αριθμοί όπως τα κέρδη και η τιμή της μετοχής είναι μετρίσιμοι με το επιτόκιο. Όμως η χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών μπορεί να αναλυθεί εκτός από τις πληροφορίες που αφορούν τα στοιχεία του λογαριασμού αποτελέσματος χρήσης ή και του ισολογισμού αλλά και από τις καταστάσεις των ταμειακών ροών, όπου θα αναφερθούμε πιο κάτω.

2.2.1.3: Προβλήματα που διερευνήθηκαν.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν μέχρι στιγμής από την εμπειρική ανάλυση της χρησιμότητας των λογιστικών αριθμών είναι αρκετά. Πιο κάτω περιγράφονται ορισμένα.

Όλα τα μοντέλα χρησιμοποιούνται με βάση κάποιες προδιαγραφές που καθορίζονται από την έρευνα, αλλιώς τότε τα αποτελέσματα θα είναι λανθασμένα. Ο Landsman W. και ο Magliolo J. (1988) υποστήριξαν ότι δεν υπάρχει ένα άριστο μοντέλο. Εάν κάποιος θέλει να ελέγξει την χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού και της καθαρής θέσης το

μοντέλο με τις τιμές είναι το ιδανικότερο (B και Γ μοντέλο). Εάν κάποιος μελετάει την δημιουργία της αξίας τότε το μοντέλο της παλινδρόμησης είναι το πιο αντιπροσωπευτικό. Ο Kothari S. και Zimmerman J. (1995) υποστηρίζουν ότι τα μοντέλα των τιμών προσδιορίζουν καλύτερα τους συντελεστές της κλίσης. Υπάρχουν σημαντικές αδυναμίες στα μοντέλα των τιμών όπως η ετεροσκεδαστικότητα, για αυτό και πρέπει να υπάρχει αρκετή προσοχή στην εξαγωγή των στατιστικών συμπερασμάτων.

Ανεξάρτητα από τα δυνατά και αδύνατα σημεία των διαφόρων μοντέλων η επιλογή στο τέλος διέπεται από το οικονομικό κίνητρο της μελέτης. Ο Barth M., Beaver W. και Landsman W. (2001) εξήγησαν για το πώς το οικονομικό κίνητρο πρέπει να διέπει την επιλογή μεταξύ των μοντέλων.

Στα μοντέλα που αναπτύχθηκαν στηριχτήκαν στην υπόθεση ότι η αγορά είναι αποτελεσματική. Αλλά όπως γνωρίζουμε η αγορά είναι μη αποτελεσματική. Δηλαδή η τιμή είναι ορθή όταν υπάρχει πλήρης πληροφόρηση. Ο Aboody D., Hughes J. και ο Liu J (2002) που ασχολήθηκαν με την μη αποτελεσματικότητα της αγοράς, σύγκριναν τις τιμές των μετοχών και τα λογιστικά στοιχεία και κατέληξαν ότι υπάρχει σημαντική αύξηση στις τιμές των συντελεστών της ανάλυσης της παλινδρόμησης σε σχέση με την παραδοσιακή ανάλυση.

Η γραμμική σχέση που υπάρχει μεταξύ της τιμής της μετοχής και κέρδους σε πολλές έρευνες, που πραγματοποιήθηκαν από τα τέλη του 1960 δεν επαληθεύτηκαν. Συγκεκριμένα ο συντελεστής που περιγράφει την σχέση μεταξύ των τιμών των κερδών και των τιμών των μετοχών αναφέρεται ως συντελεστής απόδοσης (ERC), δεν είναι σταθερός σε όλα τα επίπεδα των κερδών.

Συχνά η σχέση των τιμών των μετοχών και των τιμών των συνολικών κερδών είναι αδύνατη. Αυτή η σχέση εξετάστηκε από τους Ball R., Brown P. (1968) και Beaver W. (1968) και κατέληξαν ότι η έκθεση των κερδών που εκδίδουν οι επιχειρήσεις έχει αρκετή πληροφοριακή σημασία για τους επενδυτές. Η Marquardt C. και Wiedman C. (2004) στην έρευνα τους που επιβεβαιώθηκε και από τους Christensen T, Hoyt R. και Paterson J.(1999), κατέληξε ότι η σχέση των κινήτρων προς τους διευθυντές για επέμβαση στους λογαριασμούς της επιχείρησης, με τις ανακοινώσεις για τα κέρδη που εκδίδουν οι

επιχειρήσεις είναι αντίθετη. Δηλαδή οι διευθυντές δίνουν λιγότερες πληροφορίες για τα κέρδη των επιχειρήσεων όταν τα κίνητρα τους είναι μεγάλα, επεμβαίνουν δηλαδή στους λογαριασμούς και τους διαμορφώνουν ανάλογα. Γενικότερα όπως γνωρίζουμε οι οικονομικές καταστάσεις στηρίζονται στα λογιστικά πρότυπα και στις κρίσεις των διευθυντών που μπορεί να μην είναι ορθή, με αποτέλεσμα οι λογιστικοί αριθμοί να μην είναι χρήσιμοι. Ως εκ τούτου πολλοί υποστηρίζουν ότι η χρήση των στοιχείων των ταμειακών ροών είναι πιο χρήσιμη.

Ο Ali A. και Lee-Seok H. (2000) διερεύνησαν την χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών και τα ειδικά χαρακτηριστικά των χωρών. Κατέληξαν ότι η χρησιμότητα ήταν χαμηλότερη σε χώρες με αυξημένο το τραπεζικό σύστημα ενώ με τους εξωτερικούς ελέγχους η χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών γινόταν υψηλότερη. Ο Mingyi H. (2000) διαπιστώνει ότι όσο μεγαλύτερη η χρήση της δεδουλευμένης λογιστικής (accrual accountings), τόσο περισσότερο επηρεάζει αρνητικά την χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών και ειδικότερα σε χώρες με αδύνατο θεσμικό σύστημα προστασίας των μετόχων.

Η σχέση μεταξύ των κερδών, με τις ταμειακές ροές και τα δεδουλευμένα μελετήθηκε από την Rayburn J. (1986) . Τα αποτελέσματά της μελέτης τους δείχνουν ότι μόνον οι ταμειακές ροές και οι μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης έχουν σημαντικές επεξηγηματικές δυνάμεις. Οι συντελεστές των αποσβέσεων και των αναβαλλόμενων φόρων είναι ασήμαντες. Ακόμα καταλήγει ότι τα πρόσφατα δεδουλευμένα έχουν χρησιμότητα ενώ τα μακροπρόθεσμα όχι.

Στο έργο του Ohlson και Feltham για το υπολειπόμενο μοντέλο εσόδων (residual income model), αναφέρουν ότι καθώς το εισόδημα δεν μπορεί να υπολογιστεί από τις χρηματοπιστωτικές αγορές ή στις χρηματοπιστωτικές καταστάσεις, μπορεί να εκτιμηθεί. Έτσι χρησιμοποιώντας διάφορες εκτιμήσεις κατέληξαν ότι υπάρχει χρησιμότητα στις τιμές του υπολειμματικού εισοδήματος.

Συνεχίζοντας την βιβλιογραφική ανασκόπηση για τα στοιχεία του ισολογισμού οι μελέτες που έγιναν ήταν εξειδικευμένες και σε αρκετές υπήρχαν δυσκολίες. Για παράδειγμα, το πρόβλημα της ανάλυση των ιστορικών κόστων σε σχέση με την δίκαιη αξία όταν αναλύονται τα στοιχεία του ισολογισμού από διαφορετικές επιχειρήσεις. Το

αποτέλεσμα έδειξε ότι τα στοιχεία με την δίκαιη αξία είναι πιο χρήσιμα.

Τέλος σημαντικό είναι να αναφερθούμε στον παράγοντα χρόνο και πως αυτός επηρεάζει την χρησιμότητα. Και εδώ υπάρχει τεράστια αλλαγή. Τις τελευταίες δεκαετίες οι περισσότερες δυτικές χώρες έχουν αλλάξει από βιομηχανικές σε υψηλής τεχνολογίας. Αυτό όμως ως επακόλουθο επηρέασε και την έρευνα που στην τωρινή εποχή έγινε λιγότερο επαρκής λόγω της πολυπλοκότητας των στοιχείων. Στην μελέτη των Collin, May Dew και Weiss (1997) ερεύνησαν τα κέρδη και την λογιστική αξία των τιμών κατά την διάρκεια του χρόνου και κατέληξαν ότι η διασύνδεση των κερδών και των λογιστικών αξιών χωρίζεται σε τρία στοιχεία 1) στα οριακά κέρδη, 2) στη λογιστική αξία και 3) τη σχέση μεταξύ των δύο.

Τα διάφορα λογιστικά πρότυπα (accounting standards) έχουν διαφορετική πληροφοριακή αξία στον επενδυτή. Δηλαδή ένα λογιστικό πρότυπο μπορεί να δημιουργήσει πιο έγκαιρη πληροφόρηση από ότι ένα άλλο. Ο Holthausen R. και ο Watts R. (2001) υποστηρίζουν ότι η υπάρχουσα μεθοδολογία επηρεάζει ελάχιστα στον καθορισμό του προτύπου. Ο Brimble και ο Hodgson (2007) στην έρευνα τους κατέληξαν ότι η χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών να δίνουν χρήσιμες πληροφορίες δεν επηρεάστηκε με την πάροδο του χρόνου.

2.2.1.4 :Συμπερασματικές προτάσεις.

Ένας από τους κύριους στόχους της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι να βοηθήσει τους επενδυτές των μετοχών να εκτιμήσουν την αξία της εταιρείας. Αναλύονται δηλαδή τα στατιστικά στοιχεία για να βρεθεί η σχέση μεταξύ αγοραίας τιμής και των λογιστικών πληροφοριών. Έτσι, είναι πλέον καιρός να αναρωτηθούμε: είναι τα λογιστικά στοιχεία σχετικά για τους μετοχικούς επενδυτές; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι αναμφίβολα "ναι".

Η λογιστική αξία των τιμών των μετοχών και των κερδών, αντίστοιχα, συνδέονται, με την αγοραία αξία των κερδών και των χρηματιστηριακών αποδόσεων, αντίστοιχα. Ειδικότερα, οι λογιστικές τιμές σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τιμές της αγοράς. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι υπάρχει μία χαμηλή συσχέτιση μεταξύ τιμών των μετοχών και των λογιστικών κερδών. Για αυτό και ένας μεγάλος αριθμός από τις μελέτες υποστηρίζουν ότι η χρησιμότητα των κερδών είναι συστηματικά υποτιμημένη όταν αναφέρονται με τα παραδοσιακά μοντέλα της παλινδρόμησης.

Επίσης ο μη καθορισμός προδιαγραφών στα μοντέλα μπορεί να οδηγήσει σε μη πραγματικές τιμές που να είναι αξιοποιήσιμες. Συμπερασματικά στη βιβλιογραφία περιγράφηκε η σχέση απόδοση-κέρδη ότι είναι μη γραμμική και ότι αυτή η μη γραμμικότητα πρέπει να ενσωματωθεί στις προδιαγραφές της παλινδρόμησης.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο παράγοντα χρόνο. Σήμερα οι περισσότερες επιχειρήσεις στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό στα άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία γενικά δεν μπορεί να αναγνωριστούν στο πλαίσιο των υφιστάμενων λογιστικών κανόνων. Δηλαδή τα λογιστικά στοιχεία έχουν γίνει λιγότερο χρήσιμα κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών. Η μείωση στην χρησιμότητα μπορεί επίσης να ενισχυθεί με τον αυξανόμενο ρυθμό μετατροπής της επιχείρησης χρόνο με τον χρόνο, ειδικά εάν τα λογιστικά στοιχεία υστερούν. Υπάρχουν ορισμένα αναμφισβήτητα αποδεικτικά στοιχεία ότι η χρησιμότητα της ανάλυσης των κερδών έχει μειωθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Ορισμένες μελέτες βρίσκουν ότι η μείωση αυτή έχει αντικατασταθεί σε κάποιο βαθμό από την αυξανόμενη σημασία των λογιστικών τιμών. Γενικά όμως δεν τεκμηριώνεται η μείωση της χρησιμότητας των κερδών.

Ένα μεγάλο μέρος της λογοτεχνίας επικεντρώνεται στα αποτελέσματα των διαφόρων λογιστικών προτύπων ή γενικότερα των λογιστικών μεθόδων. Αρκετές μελέτες έχουν γίνει στη διερεύνηση των διαφορών μεταξύ της δίκαιης αξία στη λογιστική και του ιστορικού κόστους. Αρκετές μελέτες δείχνουν ότι η σημασία της αξίας του ισολογισμού βελτιώνεται όταν αναφέρονται στις δίκαιες αξίες. Ωστόσο, ορισμένες μελέτες δείχνουν ότι η χρησιμότητα των κερδών πράγματι να μειώνονται αν το ιστορικό κόστος εγκαταλειφθεί. Οι διάφορες έρευνες μπόρεσαν να δείξουν μόνο σε ένα μικρό βαθμό ότι η συζήτηση δηλαδή της δίκαιης αξίας έναντι του ιστορικού κόστους μπορεί να αναγκάσει τους φορείς τυποποίησης να επιλέξουν μεταξύ της χρησιμότητας είτε του ισολογισμού ή του λογαριασμού του αποτελέσματος. Αυτό το ζήτημα θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό στο μέλλον.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην μεταχείριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων, το οποίο είναι ένα ζήτημα που σχετίζεται στενά με τη δίκαιη αξία . Οι περισσότερες έρευνες δείχνουν ότι η αυξημένη κεφαλαιοποίηση των άυλων θα καταστήσουν τις οικονομικές εκθέσεις πιο χρήσιμες στους επενδυτές μετοχών. Ωστόσο, αυτή η μεθοδολογία τείνει να αγνοεί τις άλλες χρήσεις των οικονομικών εκθέσεων, για παράδειγμα, για τους πιστωτές ή την κυβέρνηση, που απαιτούν ένα μεγάλο βαθμό αντικειμενικότητας για τους αριθμούς των λογαριασμών.

2.2.1.5: Γενικά Σχόλια.

Η ανάλυση δεν είναι μία στατική και μονομερής ανάλυση αλλά είναι μία δυναμική με πολλές παραλλαγές και για αυτό δεν είναι εύκολο να βγουν άριστα συμπεράσματα. Κατά την διάρκεια των χρόνων προσθέτονται καινούργια στοιχεία που περιπλέκουν περισσότερο την ανάλυση. Ένα σημαντικό μειονέκτημα στην ανάλυση είναι ότι δεν λαμβάνει τον παράγοντα ψυχολογία. Συχνά ακούμε για την ψυχολογία των επενδυτών αλλά σε αυτή την μελέτη δεν δόθηκε ακόμα μεγάλη σημασία.

Οι αστάθμητοι παράγοντες καθώς και η μη δημιουργία ακόμα κανονιστικών δεδομένων παγκοσμίως δεν μας δίνει αρκετή αισιοδοξία ότι τα μοντέλα της έρευνας θα μας δώσουν σαφείς στοιχεία. Ακόμα ένας παράγοντας είναι τα οικονομικά-κοινωνικά δεδομένα της κάθε χώρας. Διαφορετικές επιχειρηματικές δραστηριότητες σε κάθε χώρα, με διαφορετικά λογιστικά πρότυπα σε κάθε χώρα δεν είναι εύκολα να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα στοιχεία και να καταλήξουμε σε ασφαλή συμπεράσματα για τα αποτελέσματα.

Η ηθική που απασχολεί τα τελευταία χρόνια τους αναλυτές είναι ένα σημαντικό στοιχείο που δεν μελετήθηκε επαρκώς. Η τυποποίηση επαρκώς των κανόνων ηθικής παγκοσμίως είναι κάτι που αναπτύσσεται αλλά υπάρχει αρκετός δρόμος ακόμη. Η τρέχουσα οικονομική κρίση θα επιφέρει μια εξίσου σοβαρή κοινωνική κρίση, η οποία μπορεί να αντιμετωπιστεί με ένα εναλλακτικό χρηματοπιστωτικό σύστημα στηριζόμενο όχι μόνο στο κέρδος αλλά και σε άλλες παραμέτρους.

Στη συνέχεια η ροή της πληροφορίας και η συλλογή της είναι σημαντικό στοιχεία στη μελέτη για την δημιουργία σαφών και επαρκών συμπερασμάτων. Τι γίνεται όμως σε περιόδους κρίσεως! Για παράδειγμα όταν μαστίζει για πολλά χρόνια μία οικονομική κρίση, τι γίνεται στη ανάλυση των στοιχείων. Όταν δεν υπάρχει μια θετική σχέση και υπάρχουν ζημιές ! Ως εκ τούτου δεν μπορούν να βγουν ασφαλή συμπεράσματα στην ανάλυση. Αυτά όλα είναι δεδομένα που δεν έχουν απαντηθεί επαρκώς μέχρι στιγμής. Αυτό όμως δεν μειώνει την σημαντικότητα της ανάλυσης που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι τώρα.

Αναμένω ότι η μελλοντική έρευνα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους υπόλοιπους ρόλους της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για την εκτίμηση της γενικής χρησιμότητας των λογιστικών πληροφοριών. Δεν είναι μόνο οι επενδυτές που έχουν ενδιαφέρον για τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων, αλλά και οι πιστωτές και το κράτος. Αυτή η προσέγγιση δεν έχει ακόμα μελετηθεί επαρκώς.

Στην παρούσα μελέτη έγινε προσπάθεια να παρουσιαστεί η σχετική βιβλιογραφία για τη χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών. Δεν υπήρχε δυνατότητα να αναλύσουμε τεκμηριωμένα της πιο πάνω αναφορές λόγω τεχνικών δυσκολιών. Για παράδειγμα δεν ήταν δυνατή η συλλογή των τιμών των μετοχών για τα τραπεζικά ιδρύματα. Δεν υπάρχει μία βάση δεδομένων για μεγάλο χρονικό διάστημα όπως υπάρχει στις ανεπτυγμένες χώρες, όπου ο ερευνητής μπορεί να συλλέξει αρκετές πληροφορίες και να παρουσιάσει έγκυρα και αξιόπιστα στοιχεία.

Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία Ανάλυσης

Στο κεφάλαιο αυτό στο πρώτο μέρος γίνεται η παρουσίαση της μεθοδολογίας που θα γίνει η ανάλυση. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται ο τρόπος που έγινε η επιλογή των κατάλληλων δεικτών και στο τρίτο και τελευταίο μέρος γίνεται η παρουσίαση των χρηματοοικονομικών δεικτών.

3.1: Μέθοδος Ανάλυσης

Υπάρχουν πολλές μέθοδοι ανάλυσης για την ανάλυση της κερδοφορίας και της αποτελεσματικότητας των επιχειρήσεων. Η παρούσα διπλωματική εργασία ασχολείται κυρίως με τον υπολογισμό και την ανάλυση της κερδοφορίας, της αποτελεσματικότητας και της ρευστότητας των μεγαλύτερων πιστωτικών ιδρυμάτων της Κύπρου, χρησιμοποιώντας αριθμοδείκτες.

Στη διπλωματική αυτή έγινε μια προσπάθεια να χρησιμοποιηθούν οι πιο αντιπροσωπευτικοί δείκτες και η ανάλυση να είναι αξιόπιστη και συγκρίσιμη στις ίδιες χρονικές περιόδους ώστε να αποφεύγονται τα σφάλματα της εποχικότητας. Τα οικονομικά δεδομένα που συλλέχτηκαν αφορούν την περίοδο 2006-2010.

Η συλλογή των στοιχείων για ορισμένες τράπεζες ήταν δύσκολη γιατί δεν υπήρχαν στις οικονομικές τους καταστάσεις ή στις ιστοσελίδες τους. Συγχρόνως ο τρόπος παρουσίασης των καταστάσεων ήταν διαφορετικός από τράπεζα σε τράπεζα αναλόγως του μεγέθους και του είδους της.

3.2 :Επιλογή των κατάλληλων δεικτών.

Η ανάλυση των αριθμοδεικτών μας δίνει την εικόνα που επικρατεί στο ίδρυμα. Οι συγκεκριμένοι δείκτες επιλέγηκαν λόγω της ιδιαιτερότητας που επικρατεί στις οικονομικές καταστάσεις των τραπεζών και με βάση ορισμένες παλαιότερες μελέτες που πραγματοποιήθηκαν.

Οι μελέτες αυτές είναι :

→ η μελέτη των Κοσμίδου Κ. και Ζοπουνίδης Κ. (2008) όπου αξιολογήθηκε η απόδοση και η αποτελεσματικότητα των εμπορικών και συνεργατικών τραπεζών στην Ελλάδα για την περίοδο 2003-2004.

→ η μελέτη των Μυλωνίδη Ν. και Κελνικόλα Ι. (2005) που αξιολόγησαν την οικονομικές αποδόσεις και επιπτώσεις των εξαγορών και συγχωνεύσεων στην ελληνική τραπεζική αγορά.

→ στο άρθρο που δημοσιεύτηκε το 2002, από τους Σπάθης Χ, Κοσμίδου Κ. και Δούμος Μ, οι ερευνητές μελέτησαν την αποτελεσματικότητα των ελληνικών τραπεζών και τους παράγοντες που επηρεάζουν την κερδοφορία τους .

Ο ανταγωνισμός που επικρατεί στον εγχώριο τομέα είναι τεράστιος. Με τους κατάλληλους δείκτες μπορούμε να αναλύσουμε τις μεγαλύτερες σε μέγεθος τράπεζες και να στοιχειοθετήσουμε εάν είναι πιο αποτελεσματικές από τις μικρότερες σε μέγεθος. Ακολούθως μπορούμε να δούμε εάν υπάρχει και σε πιο βαθμό βαθμός εξειδίκευση. Η ποιότητα των υπηρεσιών και των παραγωγικών συντελεστών των ιδρύματος καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την αποτελεσματικότητα και την παραγωγικότητα του ιδρύματος.

Οι τράπεζες που επιλέγηκαν είναι οι κύριοι παράγοντες στην Κυπριακή τραπεζική αγορά και είναι :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ (BOC)

MARFIN ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ (COOPERATIVE)

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ (COOP Limassol)

Η παγκόσμια οικονομική κρίση είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία τεράστιων περιφερειακών και εθνικών προβλημάτων. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας και ειδικότερα οι τράπεζες αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα ανακεφαλαίωσης. Τα οικονομικά στοιχεία που αναλύονται πιο κάτω μαρτυρούν την αρνητική τάση που υπάρχει στα μεγαλύτερα τραπεζικά ιδρύματα της Κύπρου

3.3: Χρηματοοικονομικοί Δείκτες

Στην ενότητα αυτή γίνεται η παρουσίαση των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την ανάλυση των κυπριακών τραπεζών λαμβάνοντας υπόψη τις μελέτες που αναφέραμε στην προηγούμενη ενότητα (3.2 :Επιλογή των κατάλληλων δεικτών).

3.3.1:Δείκτες Μέτρησης Κερδοφορίας

Η μέτρηση της κερδοφορίας των κυπριακών τραπεζών έγινε με τους εξής δείκτες:

Δείκτης ROE¹

ROE = Κέρδη προ φόρων / Ίδια Κεφάλαια

Και η παραλλαγή

ROE = Κέρδη μετά φόρων / Ίδια κεφάλαια

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (ΑΙΚ) δείχνει πόσο αποδοτικά χρησιμοποιούνται τα ίδια κεφάλαια για τη δημιουργία κερδών προς τους μετόχους της επιχείρησης. Όσο πιο μεγάλος ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης τόσο πιο αποδοτική η χρήση των ιδίων κεφαλαίων.

Δείκτης απόδοσης ενεργητικού

ROA² = Καθαρά Έσοδα / Ενεργητικό

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο περισσότερα έσοδα παράγονται από τα στοιχεία του ενεργητικού. Μια ένδειξη του πόσο επικερδής είναι μια εταιρεία σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού της. Ο ROA δίνει μια ιδέα για το πόσο αποτελεσματική είναι η χρήση των περιουσιακών της στοιχείων για να δημιουργεί κέρδη. Μερικές φορές αυτό αναφέρεται ως "απόδοση της επένδυσης".

1,2 Κ. ΚΟΣΜΙΔΟΥ, C. ΖΟΠΟΥΝΙΔΙΣ (2008)

3.3.2: Δείκτες Μέτρησης Αποτελεσματικότητας

Οι δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν είναι:

Δείκτης Περιθωρίου Κέρδους³

=Καθαρά Κέρδη / Σύνολο Εσόδων

Ο δείκτης παρουσιάζει το ποσοστό αποτελεσματικότητας των εσόδων της. Δηλαδή όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο η εταιρεία είναι πιο αποτελεσματική στη μετατροπή των εσόδων της σε πραγματικό κέρδος.

Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού⁴

=Συνολικά Έσοδα / Σύνολο Ενεργητικού

Ο δείκτης παρουσιάζει το ποσοστό των συνολικών εσόδων ως προς το συνολικό ενεργητικό. Όσο πιο μεγάλο είναι το ποσοστό τόσο πιο παραγωγικά είναι τα στοιχεία του ενεργητικού σε σχέση με τα έσοδα.

Δείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης ή πολλαπλασιαστής Ιδίων Κεφαλαίων⁵

=Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων

Όσο μεγαλύτερος είναι αυτός ο δείκτης τόσο μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων της τράπεζας καλύπτεται από ξένα κεφάλαια, άρα η τράπεζα έχει μεγαλύτερη χρηματοοικονομική μόχλευση. Η απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων αυξάνεται με την αύξηση της χρηματοοικονομικής μόχλευσης αλλά παράλληλα αυξάνεται και ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος από την μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της προς τους πιστωτές.

3,4,5 Ch.Spathis ,K Kosmidou and M.Doumpos (2002)

Δείκτης λειτουργικής αποτελεσματικότητας⁶

=Συνολικά Έξοδα /Συνολικά Έσοδα

Όσο μικρότερος είναι αυτός ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η λειτουργική αποτελεσματικότητα της τράπεζας, δηλαδή να καλύπτει τα έξοδα της. Για παράδειγμα, αν τα έσοδα από τόκους της τράπεζας αυξάνεται αλλά οι δαπάνες αυξάνονται με ταχύτερο ρυθμό τότε χειροτερεύει η κατάσταση της τράπεζας.

Δείκτης Δαπανών του προσωπικού προς έσοδα⁷.

=Δαπάνες προσωπικού /Συνολικά Έσοδα

Με αυτό τον τρόπο εμφανίζονται οι δαπάνες προσωπικού και διοίκησης ως ποσοστό των συνολικών εσόδων. Προσοχή πρέπει να δοθεί και στη μείωση των εσόδων από αιτίες, όπως π.χ. η μείωση των επιτοκίων ή των χορηγήσεων (Αγγελίδης, 2009). Όσο μικρότερος είναι αυτός ο δείκτης, τόσο καλύτερα αντιμετωπίζει μια τράπεζα τη μείωση των εσόδων της.

Δείκτης δαπανών προσωπικού προς σύνολο εξόδων⁸

=Δαπάνες προσωπικού /Σύνολο εξόδων

Ο δείκτης παρουσιάζει το ποσοστό των δαπανών προσωπικού ως προς τα συνολικά έξοδα. Όσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό τόσο πιο επιτακτική είναι η ανάγκη για την τράπεζα να τον μειώσει για να αντέξει τον ανταγωνισμό.

Δείκτης εσόδων τόκων προς συνόλου εσόδων

=Έσοδα τόκων /Σύνολο εσόδων.

Χρησιμοποιείται αυτός ο δείκτης γιατί όπως γνωρίζουμε οι τρεις κυριότερες κατηγορίες εσόδων είναι τα έσοδα τόκων, τα έσοδα προμηθειών και τα αποτελέσματα των χρηματοοικονομικών πράξεων. Τα έσοδα τόκων παρουσιάζονται ως ποσοστό των συνολικών εσόδων. Τα έσοδα από τόκους είναι ένα σημαντικό στοιχείο στις τράπεζες.

6,7,8 Nikolaos Mylonidis and Ioanna Kelnikola (2005)

Δείκτης Αμοιβής Εργασίας

=Αμοιβές Προσωπικού / Συνολικός αριθμός απασχολούμενων

Από το δείκτη αυτό προκύπτει η ανά εργαζόμενο αμοιβή ανά έτος η οποία και εκφράζει το κόστος ενός από τους σημαντικότερους συντελεστές.

Δείκτης Κερδών ανά υπάλληλο⁹

=Καθαρά κέρδη / Συνολικός αριθμός απασχολούμενων

Ο δείκτης αυτός δείχνει την παραγωγικότητα κάθε υπαλλήλου. Τα κέρδη ανά εργαζόμενο θεωρείται ένας δείκτης της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης. Ως εκ τούτου, το εισόδημα ανά εργαζόμενο μετρά την ικανότητα της διοίκησης να χρησιμοποιούν τους πόρους των εργαζομένων τους με αποτελεσματικό τρόπο για να δημιουργήσουν κέρδη για την εταιρεία.

Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων¹⁰

=κέρδος /συνολικά κεφάλαια

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων (ΑΣΚ) μετρά την αποδοτικότητα της επιχείρησης προς όλους τους «φορείς» που χρηματοδότησαν την επιχείρηση και υπολογίζεται όπως και στις εμπορικές επιχειρήσεις.

Αριθμοδείκτης Γενικών Εξόδων προς Συνολικό Ενεργητικό¹¹

=Γενικά έξοδα/Σύνολο Ενεργητικού

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης υπολογίζεται ως τα συνολικά έξοδα που σχετίζονται με την καθημερινή λειτουργία της τράπεζας και τα γενικά έξοδα διοίκησης (μισθοί, αποσβέσεις) προς το συνολικό ενεργητικό. Ο αριθμοδείκτης αυτός συνήθως φαίνεται να αυξάνεται περισσότερο από ότι τα έσοδα όταν οι τράπεζες επεκτείνονται με τη δημιουργία νέων υποκαταστημάτων που ακόμα δεν έχουν αποδώσει.

---

⁹ Nikolaos Mylonidis and Ioanna Kelnikola (2005)

^{10,11} K. KOSMIDOU, C. ZOPOUNIDIS (2008)

3.3.4 :Δείκτες Μέτρησης Ρευστότητας

Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας¹²

=κυκλοφορούν ενεργητικό /βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη ρευστότητα. Γενικά ο δείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας μεγαλύτερος του 2 θεωρείται καλή ένδειξη. Αντίθετα ο υπερβολικά μεγάλος δείκτης πιθανό να σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν χρησιμοποιεί τις χρηματοδοτικές δυνατότητες που υπάρχουν.¹³

Αριθμοδείκτης Χορηγήσεων προς Καταθέσεις¹⁴

=Χορηγήσεις /Καταθέσεις

Ο αριθμοδείκτης Χορηγήσεων προς Καταθέσεις δείχνει το ποσοστό που οι καταθέσεις χρηματοδοτούν τα δάνεια που χορηγεί ένα τραπεζικό ίδρυμα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαχείριση των χορηγήσεων είναι η πιο σημαντική δραστηριότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων, ένας μικρός αριθμοδείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις δείχνει ότι το τραπεζικό ίδρυμα έχει πλεονάζουσα ρευστότητα (μέσω των καταθέσεων) που δεν έχει διοχετεύσει σε χορηγήσεις (ίσως έχει επενδυθεί σε διαθέσιμα ή άλλες επενδύσεις σε μετοχές). Όσο πιο μεγάλος είναι ο αριθμοδείκτης αυτός (π.χ. μεγαλύτερος του 1) τόσο πιο μεγάλη η εξάρτηση του τραπεζικού ιδρύματος από εξωτερικό δανεισμό (π.χ. ομόλογα) για χρηματοδότηση των χορηγήσεων.

---

^{12,14} Ch.Spathis , K Kosmidou and M.Doumpos (2002)

¹³ Δημήτριος Βασιλείου και Νικόλαος Ηρειώτης «Χρηματοοικονομική Διοίκηση-Θεωρία και Πρακτική»

3.3.4 : Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας:

Αριθμοδείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Ενεργητικού¹⁵

Ο αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς ενεργητικού ανήκει στην κατηγορία των αριθμοδεικτών που σχετίζονται με την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών. Οι αριθμοδείκτες αυτής της κατηγορίας δείχνουν την ικανότητα που έχουν οι τράπεζες να διατηρούν τη φερεγγυότητα τους παρά τον κίνδυνο που έχουν αναλάβει επενδύοντας σε στοιχεία του ενεργητικού. Δείχνει δηλαδή αν τα ίδια κεφάλαια που οι τράπεζες έχουν επαρκούν και μπορούν να λειτουργούν προστατευτικά σε ενδεχόμενες ζημιές και να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των καταθετών καθώς και των κανονιστικών οργάνων (θεσμών, οργανισμών κλπ.). Όσο πιο υψηλός είναι αυτός ο αριθμοδείκτης τόσο υψηλότερη η κεφαλαιακή επάρκεια.

Ποιότητας Ενεργητικού

Αριθμοδείκτης Προβλέψεων για Απομείωση Δανείων προς Συνολικά Δάνεια (ή Δάνεια σε Καθυστέρηση)

Οι αριθμοδείκτες αυτής της κατηγορίας δείχνουν την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζικών ιδρυμάτων καθώς και το αν η διοίκηση της τράπεζας έχει κάνει επαρκείς προβλέψεις για ζημιές από μη αποπληρωμή δανείων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο λογαριασμός των προβλέψεων δεν απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά υπάρχει σε επεξηγηματικές σημειώσεις που συνοδεύουν τις οικονομικές καταστάσεις. Συνήθως ο αριθμοδείκτης αυτός είναι καλό να είναι τουλάχιστον 1%, το οποίο σημαίνει ότι για την «Τράπεζα Α.Ε.» υπάρχουν επαρκείς προβλέψεις. Βέβαια θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί όταν κάνουμε μία τέτοια διαπίστωση γιατί το αν είναι επαρκές ή όχι κάποιο ποσό προβλέψεων θα εξαρτάται τόσο από τη ποιότητα του χαρτοφυλακίου του δανείου όσο και από την οικονομική περίοδο.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν οι πιο πάνω δείκτες από το 2006 μέχρι 2010, που είναι μια κρίσιμη περίοδος για την κυπριακή οικονομία .

---

¹⁵ Κ. ΚΟΣΜΙΔΟΥ, C. ΖΟΠΟΥΝΙΔΙΣ (2008)

Κεφάλαιο 4: Ανάλυση των οικονομικών δεδομένων των τραπεζών

Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας. Οι συγκεντρωτικοί πίνακες για κάθε δείκτη θα αναλυθούν και κατά χρόνια αλλά και κατά τράπεζα για την περίοδο 2006-2010. Οι πράσινες ενδείξεις αφορούν τα μέγιστα ποσά ανά χρόνια ενώ τα κόκκινα τα ελάχιστα κατά χρονιά.

4.1: Ανάλυση Κερδοφορίας

4.1.1: ROE (without tax)

Πίνακας 4.1.1: ROE (without tax)					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	19,42%	25,74%	13,17%	3,66%	3,96%
BOC	24,82%	29,62%	27,03%	15,07%	12,73%
MARFIN	6,28%	16,22%	10,71%	5,99%	3,24%
ALPHA	18,17%	25,80%	25,04%	15,38%	11,73%
COOPERATIVE	31,09%	27,83%	18,09%	2,67%	18,39%
COOP Limassol	ΔΥ	13,01%	8,15%	6,34%	8,07%
Average	19,96%	23,04%	17,03%	8,18%	9,69%

(ΔΥ= Δε μπορεί να υπολογιστεί)

Ο δείκτης RoE (without tax) της Ελληνικής Τράπεζας παρουσιάζει υψηλότερη τιμή το 2007 στο 25,74% και χαμηλότερη το 2009 στο 3.66% . Χαρακτηριστικό είναι ότι το 2010 είχε παραμείνει στα ίδια χαμηλά επίπεδα. Η Τράπεζα Κύπρου είχε το 2006 δείκτη ROE στο 24,82% και το 2007 στην ψηλότερη τιμή πενταετίας στο 29,62%, τη χαμηλότερη τιμή την παρουσιάζει το 2010 με 12,73% αφού παρουσίαζε πτωτική τάση τα προηγούμενα χρόνια. Η Marfin παρουσιάζει δείκτη ROE το 2007 σε 16,22% που είναι ο ψηλότερος ενώ μετά από μια πτωτική πορεία, το 2010 που ο δείκτης είναι στο 3,24%. Η Alpha παρουσιάζει ROE 18,17 % το 2007 και το 2008 κινείται σε ποσοστό πάνω από το 25% ενώ το 2010 κατέρχεται στο 11,73% . Η Κεντρική Συνεργατική ενώ το 2006 παρουσιάζει τη ψηλότερη τιμή από όλες τις τράπεζες στο δείκτη με 31,09%, το 2009 παρουσιάζει τη χαμηλότερη τιμή με 2,67%. Η Συνεργατική Λεμεσού παρουσιάζει το δείκτη ROE το 2007 στο 13,01% ενώ τη χαμηλότερη της τιμή είναι το 6,34% το 2009.

Η χρονιά με το μεγαλύτερο μέσο όρο ROE είναι το 2007 με 23,04%. Τη χρονιά αυτή η Τράπεζα Κύπρου είχε την υψηλότερη τιμή από όλες με 29,62% και η Συνεργατική Λεμεσού τη χαμηλότερη με 13,01% . Το 2006 ο μέσος όρος ROE ήταν στο 19,96% με την Κεντρική Συνεργατική να φτάνει το 31,09% και την Marfin τον χαμηλότερο με 6,28%. Το 2008 ο μέσος όρος ήταν στο 17,03% με την Τράπεζα Κύπρου επίσης να καταγράφει την υψηλότερη τιμή στο 27,03% και τη Συνεργατική Λεμεσού την χειρότερη επίδοση στο 8,15% . Το 2009 είναι η χρονιά με το χειρότερο ROE. Ο μέσος όρος όλων των τραπεζών ήταν στο 8,18% με την Alpha να καταγράφει 15,38% και τη Κεντρική συνεργατική να έχει τη χειρότερη επίδοση με 2,67%. Τέλος, το 2010 ο μέσος όρος ROE για τις τράπεζες ήταν το χαμηλό 9,69% με την Κεντρική Συνεργατική να έχει την υψηλότερη τιμή στο 18,39% και την Marfin τη χειρότερη στο 3,24%.

4.1.2 :ROE (AFTER TAX)

Πίνακας 4.1.2: ROE (AFTER TAX)					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	16,13%	22,64%	10,56%	2,41%	2,87%
BOC	20,24%	24,95%	23,45%	13,29%	11,05%
MARFIN	5,22%	13,73%	9,07%	4,69%	2,52%
ALPHA	16,10%	23,17%	22,52%	13,56%	10,49%
COOPERATIVE	29,56%	26,20%	17,15%	2,18%	17,91%
COOP Limassol	ΔΥ	11,50%	7,51%	6,26%	7,65%
Average	17,45%	20,37%	15,04%	7,06%	8,75%

Ο δείκτης αυτός έχει την ίδια συμπεριφορά όπως και ο δείκτης ROE before tax.

Ο δείκτης Roe (after tax) της Ελληνικής Τράπεζας παρουσιάζει υψηλότερη τιμή το 2007 στο 22,64% και χαμηλότερη το 2009 στο 2,41% . Χαρακτηριστικό είναι ότι το 2010 είχε παραμείνει στα ίδια χαμηλά επίπεδα. Η Τράπεζα Κύπρου είχε το 2006 δείκτη ROE στο 20,24% και το 2007 στην υψηλότερη τιμή πενταετίας στο 24,95%. Τη χαμηλότερη τιμή την παρουσιάζει το 2010 με 11,05% αφού παρουσίαζε πτωτική τάση τα προηγούμενα χρόνια. Η Marfin παρουσιάζει δείκτη ROE το 2007 13,73% που είναι ο υψηλότερος ενώ μετά από μια πτωτική πορεία, το 2010 ο δείκτης είναι στο 2,52%. Η Alpha παρουσιάζει ROE 16,10 % το 2006. Το 2007 και το 2008 κινείται σε ποσοστό κοντά στο 23% ενώ το 2010 κατέρχεται στο 10,49% . Η Κεντρική Συνεργατική ενώ το 2006 παρουσιάζει τη υψηλότερη τιμή από όλες τις τράπεζες στο δείκτη με 29,56%, το 2009 παρουσιάζει τη

χαμηλότερη τιμή με 2,18%. Η Συνεργατική Λεμεσού παρουσιάζει το δείκτη ROE το 2007 στο 11,50% ενώ τη χαμηλότερη της τιμή είναι το 6,26% το 2009.

Η χρονιά με το μεγαλύτερο μέσο όρο ROE είναι το 2007 με 20,37%. Τη χρονιά αυτή η Κεντρική Συνεργατική είχε την ψηλότερη τιμή από όλες με 26,2% και η Συνεργατική Λεμεσού τη χαμηλότερη με 11,5%. Το 2006 ο μέσος όρος ROE ήταν στο 17,45% με την Κεντρική Συνεργατική να φτάνει το 29,56% και την Marfin τον χαμηλότερο με 5,22%. Το 2008 ο μέσος όρος ήταν στο 15,04% με την Τράπεζα Κύπρου επίσης να καταγράφει την ψηλότερη τιμή στο 23,45% και τη Συνεργατική Λεμεσού την χειρότερη επίδοση στο 7,51%. Το 2009 είναι η χρονιά με το χειρότερο ROE. Ο μέσος όρος όλων των τραπεζών ήταν στο 7,06% με την Alpha να καταγράφει 13,56% και τη Κεντρική Συνεργατική να έχει τη χειρότερη επίδοση με 2,18%. Τέλος, το 2010 ο μέσος όρος ROE για τις τράπεζες ήταν χαμηλό 8,75% με την Κεντρική Συνεργατική να έχει την ψηλότερη τιμή στο 17,91% και την Marfin τη χειρότερη στο 2,52%.

4.1.3: Δείκτης απόδοσης ενεργητικού

Πίνακας 4.1.3: Δείκτης απόδοσης ενεργητικού					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	4,82%	5,57%	5,75%	4,88%	5,94%
BOC	6,17%	6,18%	7,50%	7,02%	7,97%
MARFIN	3,51%	5,38%	5,08%	3,86%	4,47%
ALPHA	2,38%	2,20%	1,82%	1,57%	1,72%
COOPERATIVE	0,81%	1,06%	1,34%	0,44%	0,61%
COOP Limassol	ΔΥ	2,53%	2,45%	1,84%	2,44%
Average	3,54%	3,82%	3,99%	3,27%	3,86%

Ο δείκτης της απόδοσης του ενεργητικού κυμαίνεται στην Ελληνική Τράπεζα από 4,82% το 2006 και 5,94% το 2010. Ο ίδιος Δείκτης στην Τράπεζα Κύπρου παρουσιάζει την ψηλότερη τιμή του το 2010 με 7,97%. Στο χαμηλότερο του επίπεδο είναι το 2006 με 6,17%. Η Marfin κυμαίνεται από 3,15% το 2006 σε 4,47% το 2010. Το 2006 έχει την χαμηλότερη της τιμή για το δείκτη στο 3,51%. Η Alpha παρουσιάζει 2,38% για το 2006 ενώ τη χαμηλότερη με 1,57% την έχει το 2009. Η Κεντρική Συνεργατική παρουσιάζει διαχρονικά τις χαμηλότερες τιμές για το δείκτη καθαρού περιθωρίου από όλες τις υπό εξέταση τράπεζες. Τη χαμηλότερη όμως τιμή του τη βρίσκουμε το 2009 με 0,44% ενώ

την ψηλότερη το 2008 με 1,34%. Η Συνεργατική Λεμεσού εκτός από το 2009 που έχει τιμή 1,84% παρουσιάζει μια σταθερότητα από 1,84% μέχρι 2,53%

Η χρονιά με το μεγαλύτερο μέσο όρο στο δείκτη είναι το 2008 με τιμή 3,99%. Τη χρονιά αυτή το ψηλότερο δείκτη τον έχει η Τράπεζα Κύπρου με 7,50 % . Το χαμηλότερο δείκτη τη χρονιά αυτή τον έχει η Κεντρική συνεργατική με 1,34%. Το 2006 ο μέσος όρος είναι 3,54% με την Τράπεζα Κύπρου να καταγράφει τιμή 6,17% την ψηλότερη και τη χαμηλότερη να είναι η Κεντρική Συνεργατική με 0,81%. Για το 2009 η χαμηλότερη τιμή του μέσου όρου του δείκτη καταγράφεται στο 0,44%. Τη χρονιά αυτή η Κεντρική Συνεργατική είχε τη χαμηλότερη τιμή με 0,44%. Τέλος, το 2010 ο μέσος όρος του δείκτη είναι στο 3,86%, Η ψηλότερη τιμή συναντάται στην Τράπεζα Κύπρου με 7,97% και η χαμηλότερη και πάλι στην Συνεργατική Λεμεσού με 0,61%.

4.2: Μέτρηση Αποτελεσματικότητας

4.2.1: Δείκτης Περιθωρίου κέρδους

	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	10,63%	17,44%	8,00%	2,35%	3,02%
BOC	17,83%	21,98%	18,55%	12,31%	11,50%
MARFIN	10,66%	22,58%	12,49%	10,00%	3,77%
ALPHA	20,68%	25,17%	25,05%	20,61%	17,80%
COOPERATIVE	16,09%	18,78%	20,13%	2,98%	27,51%
COOP Limassol	ΔΥ	29,17%	20,43%	15,72%	18,72%
Average	15,18%	22,52%	17,44%	10,66%	13,72%

Ο Δείκτης Περιθωρίου Κέρδους (ΔΠΚ) της Ελληνικής Τράπεζας για το 2006 ήταν 10,63% και το 2007 ανήλθε στο 17,44% όπου και ήταν ο ψηλότερος για την πενταετία. Το 2009 και το 2010 κυμάνθηκε σε χαμηλά επίπεδα και το 2009 κατέγραψε τη χαμηλότερη του τιμή στο 2,35%, που είναι ο χαμηλότερος για την υπό εξέταση περίοδο για όλες τις τράπεζες.

Για την Τράπεζα Κύπρου ο δείκτης ΔΠΚ κατέγραψε τη ψηλότερη τιμή του το 2007 με 21,98% και μια διαχρονικά πτωτική τάση το 2010 κατήλθε στο 11,50%. Ο ΔΠΚ της Marfin παρουσιάζει τη ψηλότερη του τιμή και αυτός το 2007 με 22,58 και με παρόμοια πορεία με της Τράπεζας Κύπρου χαμηλότερο του σημείο είναι το 2010 με 3,77%. Η Alpha έχει το μεγαλύτερο ΔΠΚ διαχρονικά από όλες τις τράπεζες. Κυμάνθηκε πάνω από το 25% το 2007 και 2008 ενώ ήταν πάνω από το 20% και τα έτη 2006 και 2009. Το 2010 είχε το χαμηλότερο του σημείο στο 17,8%. Η Κεντρική Συνεργατική παρουσιάζει τον ψηλότερο ΔΠΚ το 2010 με 27,51% ενώ τη χαμηλότερη του τιμή με αρκετή μείωση σε σύγκριση με τα άλλα έτη το 2009 με 2,98%. Τέλος, η Συνεργατική Λεμεσού παρουσιάζει την ψηλότερη τιμή του ΔΠΚ από όλες τις τράπεζες και σε όλα τα έτη το 2007 με ποσοστό 29,17%. Χαμηλότερο του σημείο είναι το 2009 με 15,72%.

Σε ετήσια βάση και με βάση τον πίνακα καλύτερη επίδοση του δείκτη είναι το 2007 με μέσο όρο 22,52%. Τη χρονιά αυτή την καλύτερη τιμή την έχει το Συνεργατικό Λεμεσού με 29,17% και τη χειρότερη η Ελληνικά τράπεζα με 17,44%. Το 2009 ήταν η χρονιά με

το χειρότερο μέσο όρο του δείκτη με 10,66%. Η Alpha κατέγραψε τη χρονιά αυτή τη μεγαλύτερη τιμή με 20.61% και η Ελληνική τη χαμηλότερη με 2,35% ενώ η Κεντρική Συνεργατική ήταν στο 2,98%. Οι υπόλοιπες χρονιές ήταν κοντά σε απόδοση μέσου όρου. Το 2006 ο μέσος όρος του ΔΠΚ ήταν στο 15,18%. Η Alpha κατέγραψε τη υψηλότερη τιμή του στο 20,68% και η Ελληνική τη χαμηλότερη στο 10,63%. Ομοίως και το 2008 όπου ο μέσος όρος ήταν στο 17,44% με την Alpha στο υψηλότερο 25,05% και την Ελληνική Τράπεζα στο χαμηλότερο με 8%. Τέλος, το 2010 είχαμε το μέσο όρο του δείκτη στο 13,72% με την Ελληνική Τράπεζα στο χαμηλό 3,02% αλλά και την Marfin στο 3,77% και την Κεντρική Συνεργατική στο 27,51%.

4.2.2 :Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού

Πίνακας 4.2.2: Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	8,49%	9,24%	7,76%	6,43%	6,23%
BOC	7,05%	7,03%	7,14%	6,64%	6,17%
MARFIN	6,31%	6,81%	6,50%	4,07%	5,56%
ALPHA	5,58%	5,37%	5,30%	3,76%	3,70%
COOPERATIVE	4,12%	4,78%	5,22%	2,93%	3,47%
COOP Limassol	ΔΥ	6,49%	5,81%	5,33%	5,47%
Average	6,31%	6,62%	6,29%	4,86%	5,10%

Ο Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού (ΔΕΕ) που παρουσιάζεται με βάση τον πίνακα, για την Ελληνική Τράπεζα ήταν ο ψηλότερος διαχρονικά από όλες τις τράπεζες. Εκτός από το 2009 η Ελληνική έχει το ψηλότερο ποσοστό από τις υπό εξέταση τράπεζες. Το ψηλότερο της όμως ποσοστό είναι το 2007 με 9,24% και το χαμηλότερο της το 2010 με 6,23%. Ο ΔΕΕ για την Τράπεζα Κύπρου είναι ιδιαίτερα σταθερός. Το μεγαλύτερο ποσοστό του ήταν το 2008 με τιμή 7,14% και η χαμηλότερη του το 2010 με 6,17%. Η Marfin παρουσιάζει την ίδια συμπεριφορά αλλά και ανάλογα ποσοστά με την Τράπεζα Κύπρου. Χαμηλότερο της ποσοστό είναι το 4,07% το 2009 και ψηλότερο ποσοστό το 6,81 το 2007.

Η Alpha παρουσιάζει μια σταθερή φθίνουσα πορεία του ΔΕΕ. Ενώ το 2006 το ποσοστό του δείκτη ήταν 5,58% στο 2010 είναι στο 3,70%. Η Κεντρική Συνεργατική δεν έχει μια σταθερή πορεία στην τιμή του ΔΕΕ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το ψηλότερο της

ποσοστό το 5,22% το 2008 να γίνει το χαμηλότερο της στην πενταετία, την επόμενη χρονιά με 2,93%. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Κεντρική Συνεργατική έχει το μικρότερο ποσοστό για κάθε έτος από την υπό εξέταση περίοδο από όλες τις τράπεζες. Φθίνουσα πορεία στην τιμή του ΔΕΕ παρουσιάζει και η Συνεργατική Λεμεσού. Από το 6,49% του 2007 καταλήγει σε ένα ποσοστό της τάξης του 5,47% το 2010.

Σε ετήσια βάση παρατηρούμε μια σχετική φθίνουσα σταθερότητα στο μέσο όρο του δείκτη. Ξεκινά με 6,62% η ψηλότερη του τιμή και φτάνει στο 4,86% η χαμηλότερη του.

Το 2006 ο μέσος όρος του ΔΕΕ ήταν στο 6,31% με την Ελληνική Τράπεζα στο ψηλότερο 8,49% και την Κεντρική Συνεργατική στο χαμηλότερο 4,12%. Το 2007 ο μέσος όρος του δείκτη είναι στο 6,62% με την Ελληνική Τράπεζα στο 9,24% και την Κεντρική Συνεργατική στο 5,22%. Ομοίως και το 2008 όπου ο μέσος όρος είναι στο 6,29% με τις δύο προαναφερθέντες τράπεζες να έχουν την ίδια συμπεριφορά. Το 2009 είναι η χρονιά με τη χαμηλότερη τιμή στο μέσο όρο του ΔΕΕ με 4,86%. Τη χρονιά αυτή η Τράπεζα Κύπρου είχε το ψηλότερο ποσοστό με 6,64% με την Ελληνική κοντά στο 6,43%. Το χαμηλότερο ποσοστό ήταν στην Κεντρική Συνεργατική με 2,93%. Ιδία περίπου εικόνα και το 2010. Ο μέσος όρος του δείκτη ήταν 5,10%. Η Ελληνική Τράπεζα και η Τράπεζα Κύπρου είχαν παρόμοιο ποσοστό κοντά στο 6,2% που είναι και το ψηλότερο, ενώ η Κεντρική Συνεργατική και η Alpha είναι με το χαμηλότερο ποσοστό, γύρω στο 3,5%.

4.2.3: Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης

Πίνακας 4.2.3: Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	17,87	14,06	17	15,97	15,23
BOC	16,11	16,16	17,7	16,26	15,58
MARFIN	7,76	8,93	11,18	11,5	12,04
ALPHA	13,95	17,15	16,97	17,49	15,94
COOPERATIVE	44,55	29,17	16,33	24,94	18,77
COOP Limassol	ΔΥ	6,08	6,33	7,47	7,47
Average	20,05	15,25	14,25	15,61	14,17

Ο Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης (ΔΧΜ) στην Ελληνική Τράπεζα διαχρονικά δεν έχει μεγάλες αυξομειώσεις. Η μεγαλύτερη του τιμή είναι το 17,87% το 2006 ενώ η χαμηλότερη του τιμή είναι το 14,06% που παρουσιάζεται την επόμενη χρονιά. Η ίδια

συμπεριφορά συναντάται και στην Τράπεζα Κύπρου, μια σταθερή διαχρονικά τιμή. Με πάνω ακραία τιμή το 17.7 το 2008 και με κάτω τιμή το 15.58% του 2010. Διαχρονικά αυξητική τάση παρουσιάζει ο ΔΧΜ στην Marfin. Ξεκινώντας από το 7.76 το 2006, με οριακές ετήσιες αυξήσεις ανεβαίνει στο 12.04 το 2010. Η Alpha επίσης παρουσιάζει το ΔΧΜ με μια σταθερότητα. Μεγαλύτερη του τιμή είναι το 2009 όπου ανέρχεται σε 17,49. Χαμηλότερη του τιμή παρουσιάζεται το 2006 όπου είναι το 13,95. Ο ΔΧΜ της Κεντρικής Συνεργατικής παρουσιάζει τη μεγαλύτερη τιμή σε όλα σχεδόν τα έτη που εξετάζονται σε σχέση με τις άλλες τράπεζες. Η μεγαλύτερη του τιμή είναι το 2006 με 44,55 και η χειρότερη του τιμή είναι το 16,33. Αντίθετη εικόνα παρουσιάζει η Συνεργατική Λεμεσού όπου παρουσιάζει τη μικρότερη τιμή σε όλα σχεδόν τα έτη που εξετάζονται σε σχέση με τις άλλες τράπεζες. Η μεγαλύτερη του τιμή είναι το 2009 και 2010 με 7,47 και η χειρότερη του τιμή είναι το 6,08.

Σε ετήσια βάση, εάν εξαιρεθεί το 2006 όπου δεν υπάρχουν στοιχεία για τη Συνεργατική Λεμεσού που ίσως άλλαζε την εικόνα, ο μέσος όρος παρουσιάζει μια σταθερότητα. Το 2006 ο μέσος όρος του ΔΧΜ είναι στο 20,05. Μεγαλύτερο ποσοστό έχει η Κεντρική συνεργατική και το μικρότερο η Marfin. Το 2007 ο μέσος όρος είναι στο 15,25. Μεγαλύτερη τιμή συναντάτε στην Κεντρική Συνεργατική με 29,17 και χαμηλότερη η Συνεργατική Λεμεσού. Το 2008 ο μέσος όρος είναι στο 14,25 με τη μεγαλύτερη τιμή του δείκτη να έχει η Τράπεζα Κύπρου με 17,70 και η χαμηλότερη στην Συνεργατική Λεμεσού. Το 2009 και το 2010 παρουσιάζουν παρόμοια συμπεριφορά. Ο μέσος όρος είναι στο 15,61 και 14,17 αντίστοιχα. Τη μεγαλύτερη τιμή την έχει και για τις δυο χρονιές η Κεντρική Συνεργατική και τη μικρότερη παρουσιάζεται στο Συνεργατικό Λεμεσού.

4.2.4: Δείκτης Λειτουργικής Αποτελεσματικότητας

Πίνακας 4.2.4: Δείκτης Λειτουργικής Αποτελεσματικότητας					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	68,06%	58,31%	74,06%	81,43%	77,15%
BOC	78,14%	73,90%	78,62%	86,04%	86,75%
MARFIN	56,16%	80,49%	85,27%	91,91%	76,01%
ALPHA	76,67%	71,97%	72,14%	76,61%	80,09%
COOPERATIVE	83,08%	80,06%	78,77%	92,79%	71,23%
COOP Limassol	ΔΥ	67,00%	77,83%	84,08%	73,44%
Average	72,42%	71,96%	77,78%	85,48%	77,44%

Στην Ελληνική Τράπεζα ο Δείκτης Λειτουργικής Αποτελεσματικότητας (ΔΛΑ) παρουσιάζει τη μεγαλύτερη του τιμή το 2009. Το 2007 είναι στη χαμηλότερη του τιμή, και αρκετά πιο κάτω από τα άλλα έτη, με 58,31%. Ο ΔΛΑ στην Τράπεζα Κύπρου δεν παρουσιάζει μια σταθερότητα διαχρονικά. Κυμαίνεται από το 73,9% του 2007 μέχρι την ψηλότερη του τιμή το 2009 και 2010 που είναι πάνω από το 86%. Η Marfin παρουσιάζει μια μεγάλη αυξομείωση στο δείκτη. Το 2006 ήταν στο 56,16% που είναι η μικρότερη τιμή που βλέπουμε στον πίνακα και το 2009 πάει στο 91,91% που είναι η ψηλότερη τιμή. Ενδιάμεσα κυμαίνεται σε τιμές από 76% μέχρι το 85%. Και στην Alpha ο ΔΛΑ παρουσιάζει μια σταθερότητα. Κυμαίνεται από το 71,97% του 2007 μέχρι την ψηλότερη του τιμή το 2010 στο 80,09%. Ο Δείκτης στην Κεντρική Συνεργατική παρουσιάζει τη μεγαλύτερη του τιμή το 2009 που ανέρχεται στο 92,72%. Το χαμηλότερο του επίπεδο είναι το 71,23% που εμφανίζεται το 2010. Στην Συνεργατική Λεμεσού. Ο Δείκτης κυμαίνεται από 67% το 2007 μέχρι το 84% που ανέρχεται το 2009.

Σε ετήσια βάση ο μέσος όρος του δείκτη το 2009 είναι στο 85,48% που είναι η μεγαλύτερη του τιμή. Τη χρονιά αυτή η Συνεργατική Λεμεσού παρουσιάζει την ψηλότερη τιμή από όλες τις τράπεζες με το ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό του 92,79%. Τη χαμηλότερη τιμή του δείκτη την έχει το 2009 η Alpha με 76,61%. Ο χαμηλότερος μέσος όρος του δείκτη εμφανίζεται το 2007 όπου είναι 71,96%. Η Marfin έχει την ψηλότερη τιμή με 80,49% και η Ελληνική τράπεζα το χαμηλότερο ποσοστό στο 58,31%. Το 2006 ο μέσος όρος του ΔΛΑ ήταν στο 72,42% με την Κεντρική Συνεργατική να εμφανίζει την ψηλότερη τιμή του δείκτη στο 83,08%. Την ίδια χρονιά η Marfin παρουσιάζει τη χαμηλότερη τιμή για όλες τις τράπεζες σε όλα τα έτη με 56,16%. Το 2008 και το 2010

είναι δυο χρονιές με παρόμοιους μέσους όρους του δείκτη. Το 2008 ο μέσος όρος ήταν στο 77,78% και το 2010 στο 77,44% . Το 2008 ψηλότερη τιμή στο δείκτη είχε η Marfin με 85,27% και χαμηλότερη η Alpha με 72,14%. Το 2010 ψηλότερο ποσοστό του δείκτη είχε η Τράπεζα Κύπρου με 86,75% και το χαμηλότερο η Κεντρική Συνεργατική με 71,23%.

4.2.5: Δείκτης δαπανών προσωπικού προς έσοδα

Πίνακας 4.2.5: Δείκτης δαπανών προσωπικού προς έσοδα					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	16,41%	14,20%	15,59%	19,99%	22,41%
BOC	15,18%	13,25%	12,83%	15,83%	16,35%
MARFIN	12,95%	15,79%	14,03%	21,64%	16,32%
ALPHA	15,05%	12,41%	10,11%	12,62%	12,85%
COOPERATIVE	9,25%	7,53%	9,12%	10,90%	10,32%
COOP Limassol	ΔΥ	10,42%	10,93%	10,46%	10,54%
Average	13,77%	12,26%	12,10%	15,24%	14,80%

Ο Δείκτης Δαπανών Προσωπικού προς τα Έσοδα (ΔΔΠΠΕ) για την Ελληνική Τράπεζα είναι ιδιαίτερα ψηλός διαχρονικά. Τη μεγαλύτερη του τιμή την καταγράφει το 2010 με 22,41% αφού ακολουθεί μια σταθερή αυξητική τάση από το 2007 όπου υπήρχε η χαμηλότερη του τιμή με 14,20%. Το ποσοστό του το 2010 είναι το ψηλότερο από όλες τις υπό εξέταση τράπεζες για όλα τα έτη. Στην Τράπεζα Κύπρου ο δείκτης παρουσιάζει κάποιες αυξομειώσεις και ενώ ξεκινά με ποσοστό 15,18% το 2006, κατέρχεται το 2008 στο 12,83% και επανέρχεται στο 16,32% το 2010. Και για την Marfin ο δείκτης παρουσιάζει αυξομειώσεις με αποτέλεσμα τα τελευταία χρόνια να καταγράφει αρκετά ψηλές τιμές. Το 2006 ήταν στη χαμηλότερη του τιμή στο 12,95% και ανεβαίνει μέχρι το 21,64% το 2009. Ο ΔΔΠΠΕ στην Alpha παρουσιάζει τη μεγαλύτερη του τιμή το 2006 με 15,05% και τη χαμηλότερη του τιμή το 2008 στο 10,11%. Η Κεντρική Συνεργατική έχει το μικρότερο διαχρονικά δείκτη από όλες τις τράπεζες για όλα τα υπό εξέταση έτη. Το χαμηλότερο ποσοστό είναι το 2007 με 7,53% και την ψηλότερη τιμή το 2009 και 2010 που ανέρχεται πάνω από το 10%. Το ποσοστό του ΔΔΠΠ στην Συνεργατική Λεμεσού παρουσιάζει διαχρονικά μια σταθερότητα. Η μεγαλύτερη τιμή του είναι το 10,93% το 2008 και η μικρότερη του τιμή το 2007 με 10,42% .

Σε ετήσια βάση το υψηλότερο ποσοστό του μέσου όρου του δείκτη παρουσιάζεται το 2009 όπου ήταν 15,24% τη χρονιά αυτή το χαμηλότερο ποσοστό ήταν για την Κεντρική Συνεργατική με 10,46% και το υψηλότερο ανήκει στην Marfin με 21,64%. Το χαμηλότερο ποσοστό του δείκτη παρουσιάζεται τη χρονιά 2008. Τη συγκεκριμένη χρονιά η Ελληνική Τράπεζα είχε το υψηλότερο ποσοστό με 15,59% και το χαμηλότερο η Κεντρική Συνεργατική με 9,12%. Ίδιο περίπου χαμηλό ποσοστό του μέσου όρου το ΔΔΠ παρουσιάζεται και το 2007 με 12,26%. Τη χρονιά αυτή η Marfin παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό με 15,79% και το χαμηλότερο η Κεντρική Συνεργατική με 7,53%. Το 2006 ο μέσος όρος της τιμής του ΔΔΠ ήταν στο 13,77% ενώ το 2010 ήταν στο 14,8%. Και στα δύο έτη η Ελληνική παρουσίαζε το υψηλότερο ποσοστό με 16,41% και 22,41% αντίστοιχα. Παρόμοια, τα χαμηλότερα ποσοστά ανήκουν στην Κεντρική Συνεργατική με 9,25% και 10,32% αντίστοιχα.

4.2.6: Δείκτης δαπανών προσωπικού προς έξοδα

Πίνακας 4.2.6: Δείκτης δαπανών προσωπικού προς έξοδα					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	24,11%	24,35%	21,06%	24,55%	29,05%
BOC	19,42%	17,93%	16,32%	18,39%	18,85%
MARFIN	23,06%	19,61%	16,46%	19,89%	21,48%
ALPHA	19,63%	17,25%	14,02%	16,48%	16,04%
COOPERATIVE	11,14%	9,40%	11,58%	11,74%	14,50%
COOP Limassol	ΔΥ	15,54%	14,04%	12,44%	14,35%
Average	19,47%	17,35%	15,58%	17,25%	19,04%

Ο Δείκτης Δαπανών Προσωπικού (ΔΔΠ) προς τα έξοδα για την Ελληνική Τράπεζα είναι ιδιαίτερα ψηλός διαχρονικά και ο μεγαλύτερος από όλες τις υπό εξέταση τράπεζες για όλα τα χρόνια. Το 2010 καταγράφει τη μεγαλύτερη του τιμή με 29,05% ενώ τη χαμηλότερη του τιμή το 2008 με 21,06%. Ο ΔΔΠ της Τράπεζας Κύπρου είναι στο 19,42% το 2006 και κατεβαίνει στο 16,32% το 2008. Τα επόμενα δυο χρόνια σταθεροποιείται σε ποσοστό πάνω από το 18%. Η Marfin παρουσιάζει το 2006 το υψηλότερο ποσοστό του δείκτη στο 23,06%. Ακολουθεί μια σταθερή μείωση και το 2008 κατεβαίνει στο 16,46%. Ακολούθως ανεβαίνει και το 2010 επανέρχεται στα επίπεδα του 2006. Παρόμοια συμπεριφορά συναντάμε και στα ποσοστά της Alpha. Το 2006 είναι στο 19,63%, κατεβαίνει στο 14% το 2008 και ξανανεβαίνει πάνω από το 16% το 2010. Ο Δείκτης

Δαπανών Προσωπικού προς τα έξοδα για την Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα είναι ιδιαίτερα χαμηλός διαχρονικά και ο χαμηλότερος από όλες τις υπό εξέταση τράπεζες σχεδόν όλα τα χρόνια. Το 2010 καταγράφει τη μεγαλύτερη του τιμή με 14,5% και τη χαμηλότερη του τιμή το 2007 με 9,40%. Αυτό το ποσοστό είναι το χαμηλότερο από όλα τα ποσοστά. Το Συνεργατικό Λεμεσού παρουσιάζει το μεγαλύτερο του ποσοστό το 2007 με 15,54% και το χαμηλότερο το 2009 με 12,44%.

Σε ετήσια βάση παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του μέσου όρου του ΔΔΠ παρουσιάζεται το 2006 με 19,47%. Τη χρονιά αυτή το μεγαλύτερο ποσοστό τράπεζας είναι της Ελληνικής με 24,11% και το χαμηλότερο της Κεντρικής Συνεργατικής με 11,14%. Σε ετήσια βάση παρατηρούμε ότι το χαμηλότερο ποσοστό του μέσου όρου του ΔΔΠ παρουσιάζεται το 2008 με 15,58%. Τη χρονιά αυτή το μεγαλύτερο ποσοστό τράπεζας είναι της Ελληνικής με 21,06% και το χαμηλότερο της Κεντρικής Συνεργατικής με 11,58%. Το 2007 και το 2009 τα ποσοστά του μέσου όρου του Δείκτη ήταν παρόμοια κοντά στο 17,3%. Και στις δυο χρονιές το ψηλότερο ποσοστό είναι στην Ελληνική με 24,4% περίπου ενώ τα χαμηλότερα στην Κεντρική Συνεργατική με 9,4% και 11,74% αντίστοιχα. Τέλος το 2010 ο μέσος όρος του δείκτη ήταν πάνω από το 19%. Τη συγκεκριμένη χρονιά το χαμηλότερο ποσοστό ανήκε στο Συνεργατικό Λεμεσού με 14,35% και το ψηλότερο στην Ελληνική με 29,05%.

4.2.7 : Δείκτης εσόδων τόκων προς σύνολο εσόδων

Πίνακας 4.2.7: Δείκτης εσόδων τόκων προς σύνολο εσόδων					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	62,22%	64,70%	71,67%	68,92%	66,63%
BOC	73,24%	77,48%	81,31%	76,35%	79,51%
MARFIN	55,64%	79,08%	81,38%	92,32%	65,65%
ALPHA	82,91%	84,34%	86,72%	89,34%	89,21%
COOPERATIVE	85,85%	87,36%	86,59%	80,90%	69,11%
COOP Limassol	ΔΥ	78,91%	91,04%	92,77%	95,33%
Average	71,97%	78,64%	83,12%	83,43%	77,57%

Ο Δείκτης εσόδων τόκων προς σύνολο εσόδων (ΔΕΤΣΕ) για την Ελληνική Τράπεζα παρουσιάζει τη χαμηλότερη της τιμή το 2006 με 62,22%. Τη ψηλότερη τιμή του δείκτη είναι το 2008 με 71,67%. Η τράπεζα Κύπρου έχει ποσοστό (ΔΕΤΣΕ) που κυμαίνεται από

το 81,3% το 2008 μέχρι το 73,2 % του 2006. Η Marfin έχει μεγάλες αυξομειώσεις στο ποσοστό του συγκεκριμένου δείκτη. Από το 55,64% του 2006, που είναι το μικρότερο από όλες τις τράπεζες για όλα τα έτη, αναβαίνει στο 92,3% το 2009 και ανέρχεται στο 65% την επόμενη χρονιά. Η Alpha τράπεζα παρουσιάζει μια σταθερή αυξητική πορεία στο συγκεκριμένο δείκτη. Ξεκινά από ένα ποσοστό κοντά στο 83% το 2006 και καταλήγει σε ποσοστά πάνω από το 89% τα έτη 2009 και 2010. Η Κεντρική Συνεργατική το 2006 είχε ποσοστό του δείκτη στο 86% ανεβαίνει πάνω από το 87% την επόμενη χρονιά και κατέρχεται το 2010 στο χαμηλό 69%. Η συνεργατική Λεμεσού έχει μια αυξητική πορεία στο δείκτη. Ξεκινά με 79% περίπου το 2007 και καταλήγει με το ψηλότερο του ποσοστό, που είναι και το ψηλότερο από όλες τις τράπεζες στα υπό εξέταση έτη στο 95,33%.

Σε ετήσια βάση ο μέσος όρος του δείκτη καταγράφει τη μεγαλύτερη του τιμή το 2009 με το 2008 να έχει παρόμοια τιμή. Και για τα δυο έτη το ποσοστό είναι πάνω από το 83% και τα δυο χρόνια το μεγαλύτερο ποσοστό το έχει η Συνεργατική Λεμεσού με 91,04% και 92,77% αντίστοιχα. Παρόμοια είναι και τα χαμηλότερα ποσοστά αφού ανήκουν στην Ελληνική Τράπεζα με 71,67% το 2008 και 68,92% το 2009. Το χαμηλότερο ποσοστό του μέσου όρου του (ΔΕΤΣΕ) παρατηρείτε το 2006 όπου αγγίζει το 72%. Τη χρονιά αυτή μεγαλύτερο ποσοστό έχει η Κεντρική Συνεργατική με 85,85% και το χαμηλότερο η Marfin με 55,64%. Το 2007 η τιμή του μέσου όρου του Δείκτη ήταν στο 78,64% με μεγαλύτερο ποσοστό στην Κεντρική Συνεργατική με 87% και χαμηλότερη την Ελληνική με 64,70%. Τέλος το 2010 ο μέσος όρος ήταν στο 77,57%. Η Συνεργατική Λεμεσού είχε 95,33% την υψηλότερη και η Marfin το χαμηλότερο ποσοστό στο 65,65%.

4.2.8 :Δείκτης Αμοιβής της εργασίας

Πίνακας 4.2.8: Δείκτης Αμοιβής της εργασίας					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	32,62	55,68	50,75	57,85	62,92
BOC	43,01	42,78	27,29	34,13	35,82
MARFIN	ΔΥ	ΔΥ	ΔΥ	ΔΥ	ΔΥ
ALPHA	23,44	51,3	48,16	51,44	52,62
COOPERATIVE	26,9	45,3	47,96	49,53	51,56
COOP Limassol	ΔΥ	42,47	43,77	44,96	42,3
Average	31,49	47,51	43,59	47,58	49,04

Ο Δείκτης Αμοιβής Εργασίας (ΔΑΕ) στην Ελληνική Τράπεζα παρουσιάζει τη χαμηλότερη του τιμή το 2006 που ήταν στις 32620. Αυξάνεται διαχρονικά με μια μικρή κάμψη το 2008 και το 2010 ανεβαίνει στις 62920 που είναι η μεγαλύτερη τιμή από όλες τις τράπεζες στα υπό εξέταση έτη. Για την Τράπεζα Κύπρου ο ΔΑΕ παρουσιάζει τη χαμηλότερη του τιμή το 2008 με 27290, ενώ το 2006 ήταν στις 43010 που ήταν η ψηλότερη. Για τη Marfin δεν υπάρχουν τα απαιτούμενα στοιχεία για την εξαγωγή του Δείκτη. Η Alpha παρουσιάζει τη χαμηλότερη τιμή στο ΔΑΕ το 2006 με 23440 που είναι και το χαμηλότερο ποσό από όλο τον πίνακα όλων των τραπεζών. Ακολούθως ανεβαίνει και σταθεροποιείται κοντά στα 50000 με αποτέλεσμα το 2010 να καταγράψει τη μεγαλύτερη του τιμή στο 52620. Στην Κεντρική Συνεργατική ο ΔΑΕ παρουσιάζει διαχρονικά μια ετήσια αύξηση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο δείκτης να ανεβαίνει από το 26900 του 2006 στο 51560 του 2010. Στη συνεργατική Λεμεσού παρατηρείτε μια σταθερότητα στα επίπεδα του δείκτη. Κινείται μεταξύ του 42300 που είναι το 2010 και του 44990 που ήταν το 2009.

Σε ετήσια βάση ο μέσος όρος του ΔΑΕ παρουσιάζει τη χαμηλότερη του τιμή το 2006 με 31490. Τη χρονιά αυτή τη ψηλότερη τιμή του δείκτη την είχε η Τράπεζα Κύπρου με 43010 και τη χαμηλότερη η Alpha με 23440. Ο μέσος όρος του ΔΑΕ παρουσιάζει τη ψηλότερη του τιμή το 2010 με 49040. Το έτος αυτό η τράπεζα με τη ψηλότερη τιμή ήταν η Ελληνική με 62920 και με τη χαμηλότερη τιμή ήταν η Τράπεζα Κύπρου. Το 2007 και το 2009 ο μέσος όρος στο Δείκτη ήταν στο 47500 περίπου. Και στα δύο χρόνια η Ελληνική είχε τη μεγαλύτερη τιμή με 55680 και 57850 αντίστοιχα. Τη χαμηλότερη τιμή την είχε το 2007 η συνεργατική Λεμεσού με 42470 και το 2009 η Τράπεζα Κύπρου με 34130. Τέλος, το 2008 ο μέσος όρος του δείκτη ήταν στο 43590. Και για αυτή τη χρονιά η τράπεζα με τη μεγαλύτερη τιμή ήταν η Ελληνική με 50750 και αυτή με τη χαμηλότερη η Τράπεζα Κύπρου με 27290.

4.2.9: Δείκτης Κερδών Ανά Υπάλληλο.

Πίνακας 4.2.9: Δείκτης Κερδών Ανά Υπάλληλο					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	21,13	68,41	26,04	6,8	8,48
BOC	50,53	71	39,47	26,55	25,19
MARFIN	ΔΥ	ΔΥ	ΔΥ	ΔΥ	ΔΥ
ALPHA	32,22	104,03	119,28	83,99	72,89
COOPERATIVE	46,77	113,03	105,84	13,57	137,37
COOP Limassol	ΔΥ	118,94	81,82	67,56	75,12
Average	37,66	95,08	74,49	39,69	63,81

Ο δείκτης Κερδών ανά υπάλληλο (ΔΚΑΥ) της Ελληνικής Τράπεζας είναι ο χαμηλότερος διαχρονικά από όλες τις Τράπεζες σε όλα τα υπό εξέταση έτη. Τη χαμηλότερη του τιμή την καταγράφει το 2009 με 6800 ενώ τη μεγαλύτερη του τιμή την εμφανίζει το 2007 με 68410. Στην Τράπεζα Κύπρου ο ΔΚΑΥ αυξομειώνεται κάθε έτος και ξεκινώντας από 50530 το 2006 ανεβαίνει στις 71000 το 2007 και καταλήγει στο χαμηλότερο του σημείο στις 25190 το 2010. Για τη Marfin δεν υπάρχουν τα απαιτούμενα στοιχεία για την εξαγωγή του Δείκτη. Ο ΔΚΑΥ στην Alpha παρουσιάζει μεγάλες αυξομειώσεις. Αυτό δείχνει το ότι το 2006 ήταν στις 32220, ενώ το 2007 και 2008 σκαρφάλωσε στις 104030 και 119280 αντίστοιχα. Ακόμη μεγαλύτερες αυξομειώσεις παρουσιάζει ο δείκτης στην Κεντρική Συνεργατική. Το 2006 ήταν στις 46770 ενώ το 2007 και 2008 σκαρφάλωσε στις 113030 και 105840 αντίστοιχα. Κατακόρυφη μείωση το 2009 στις 13570 και ξανανεβαίνει στις 137370 το 2010 που είναι η μεγαλύτερη τιμή από όλες τις Τράπεζες για όλα τα έτη. Η Συνεργατική Λεμεσού είχε ΔΚΑΥ που κυμαίνεται από τις 118940 το 2007 μέχρι τις 67560 το 2009.

Εξετάζοντας το ΔΚΑΥ διαχρονικά σε ετήσια βάση παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο του μέσο όρο τον είχε το 2007 με 95080. Τη χρονιά αυτή τη μεγαλύτερη τιμή την είχε η Συνεργατική Λεμεσού με 118940 και τη χειρότερη η Ελληνική Τράπεζα με 68410. Η χρονιά με το χαμηλότερο μέσο όρο του Δείκτη ήταν το 2009 με 37660. Το έτος αυτό τη χαμηλότερη τιμή την κατέγραψε η Ελληνική με 21130 και την μεγαλύτερη η Τράπεζα Κύπρου με 50530. Εξίσου χαμηλό μέσο όρο του Δείκτη συναντάμε και το 2009 με 39690. Τη χρονιά αυτή τη χαμηλότερη τιμή την είχε η Ελληνική με 6800 και τη μεγαλύτερη η Alpha με 83990. Το 2008 ο μέσος όρος του Δείκτη ήταν στο 74490, όπου η Ελληνική

είχε το χαμηλότερο ποσό στις 26040 και το μεγαλύτερο η Alpha με 119280. Τέλος το 2010 ο μέσος όρος του ΔΚΑΥ ήταν στο 63810. Η Κεντρική Συνεργατική είχε 137370 που ήταν το ψηλότερο ποσό και η Ελληνική Τράπεζα το χαμηλότερο στις 8480.

4.2.10: Δείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων

Πίνακας 4.2.10: Δείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	19,42%	25,74%	13,17%	3,66%	3,96%
BOC	24,82%	29,04%	26,82%	14,69%	12,32%
MARFIN	5,99%	15,79%	10,31%	5,79%	3,15%
ALPHA	18,03%	19,99%	25,04%	15,38%	11,73%
COOPERATIVE	31,09%	27,83%	18,09%	2,67%	18,39%
COOP Limassol	ΔΥ	13,01%	8,15%	6,34%	8,07%
Average	19,87%	21,90%	16,93%	8,09%	9,61%

Ο Δείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων (ΔΑΣΚ) στην Ελληνική Τράπεζα ήταν στο 25,74% το 2007. Ακολούθως κατήλθε κάτω από το 4% με αποτέλεσμα το 2009 να καταγράψει ποσοστό 3,66% και το 2010 3,96%. Στην Τράπεζα Κύπρου ο Δείκτης κυμάνθηκε από το 29,04% του 2007 που ήταν το μεγαλύτερο ποσοστό, στο 12,32% του 2010 που ήταν το χαμηλότερο ποσοστό. Στην Marfin το ποσοστό του δείκτη παρουσιάζει μια μη σταθερότητα. Το 2006 ήταν στο 5,99%, το 2007 ανέβηκε στο ψηλότερο του σημείο στο 15,79% και ακολούθησε καθολική πορεία με αποτέλεσμα το 2010 να είναι μόλις στο 3,15%. Παρόμοια συμπεριφορά είχε και ο Δείκτης για την Alpha. Το 2008 ήταν στο ψηλότερο σημείο στο 25,04% και με διαχρονικές πτώσεις φτάνει στο 11,73% το 2010. Το ποσοστό του Δείκτη στην Κεντρική Συνεργατική είχε μεγάλες αυξομειώσεις. Το 2006 η τράπεζα καταγράφει τη μεγαλύτερη τιμή από όλες τις τράπεζες σε όλα τα έτη με 31,09% αλλά το 2009 καταγράφει το χειρότερο ποσοστό από όλες στο 2,67%. Τέλος, το Συνεργατικό Λεμεσού κινείται σε χαμηλό ποσοστά διαχρονικά αλλά σταθερά αφού η μεγαλύτερη τιμή του ποσοστού ήταν στο 13,01% το 2007 και η χαμηλότερη στο 6,34% το 2009.

Παρατηρώντας το μέσο όρο του Δείκτη σε ετήσια βάση βλέπουμε το μεγαλύτερο του ποσοστό να καταγράφεται το 2007 με 21,90%. Τη χρονιά αυτή η Τράπεζα Κύπρου είχε το ψηλότερο ποσοστό στο 29,04% και η Συνεργατική Λεμεσού το χαμηλότερο στο

13,01%. Το χαμηλότερο ποσοστό του μέσου όρου του δείκτη εμφανίζεται το 2009 με 8,09%. Τη χρονιά αυτή το μεγαλύτερο ποσοστό το είχε η Alpha με 15,38% και το χαμηλότερο η Κεντρική Συνεργατική με 2,67%. Το 2006 το χαμηλότερο ποσοστό το είχε η Marfin με 5,99% και το ψηλότερο η Κεντρική Συνεργατική με 31,09%. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ο μέσος όρος του ΔΑΣΚ να είναι στο 19,87%. Ο μέσος όρος το 2008 ήταν στο 16,93%. Το 26,82% της Τράπεζας Κύπρου ήταν το μεγαλύτερο ποσοστό και το 8,15% της Συνεργατικής Λεμεσού το χειρότερο. Τέλος το 2010 ο μέσος όρος του Δείκτη ήταν στο 9,61%. Η Marfin είχε το χαμηλότερο ποσοστό στο 3,15% και η Κεντρική Συνεργατική το ψηλότερο με 18,39%.

4.2.11: Δείκτης Γενικών Εξόδων προς Συνολικό Ενεργητικού

Πίνακας 4.2.11: Δείκτης Γενικών Εξόδων προς Συνολικό Ενεργητικού					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	2,33%	1,92%	1,87%	2,21%	1,99%
BOC	1,70%	1,53%	1,53%	1,71%	1,70%
MARFIN	1,25%	1,76%	1,54%	1,49%	1,52%
ALPHA	2,01%	1,52%	1,02%	1,09%	1,38%
COOPERATIVE	0,57%	0,55%	0,71%	0,51%	0,53%
COOP Limassol	ΔΥ	1,14%	1,10%	0,94%	1,05%
Average	1,57%	1,40%	1,29%	1,33%	1,36%

Ο Δείκτης Γενικών Εξόδων προς Συνολικό Ενεργητικό (ΔΓΕΣΕ) για την Ελληνικά Τράπεζα παρουσιάζει το μεγαλύτερο του ποσοστό το 2006 με 2,33% αλλά και το 2009 είναι στο κ 2,21%. Το χαμηλότερο ποσοστό είναι το 2008 με 1,87%. Στην Τράπεζα Κύπρου ο ΔΓΕΣΕ παρουσιάζει μια ιδιαίτερη συμπεριφορά. Το ποσοστό 1,70% παρουσιάζεται το 2006, το 2009 και το 2010. Τις άλλες δυο χρονιές εμφανίζεται στο 1,53%. Για την Marfin ο δείκτης κυμαίνεται από το 1,25% που είναι το 2006 μέχρι το ψηλότερο ποσοστό το 1,76% που ήταν το 2007. Τα άλλα έτη έχουν ενδιάμεσες τιμές. Στην Alpha το ποσοστό του δείκτη παρουσιάζει αυξομειώσεις. Το 2006 ήταν στην ψηλότερη του τιμή στο 2,01%, κατεβαίνει στο χαμηλότερο του σημείο το 1,02% το 2008 και επανέρχεται στο 1,38% το 2010. Η Κεντρική Συνεργατική παρουσιάζει ποσοστά του δείκτη σε χαμηλά επίπεδα. Κυμαίνεται από 0,51% μέχρι 0,55% με εξαίρεση το 2007 που ήταν στο 0,71%. Τέλος, η Συνεργατική Λεμεσού παρουσιάζει ποσοστά μεταξύ του 1,14% που είχε το 2007 μέχρι το 0,94% που είχε το 2009.

Μελετώντας το μέσο όρο του ποσοστού του ΔΓΕΣΕ σε ετήσια βάση παρατηρούμε ότι το χαμηλότερο του ποσοστό είναι το 2008 με 1,29%. Στα ίδια επίπεδα κυμαίνεται και το ποσοστό του 2009 με 1,33% αλλά και του 2010 με 1,36%. Το ψηλότερο ποσοστό του μέσου όρου του δείκτη ήταν το 2006 με 1,57% ενώ το 2007 ήταν στο 1,40%. Και στα πέντε υπό εξέταση έτη το χαμηλότερο ποσοστό για το δείκτη ανήκει στην Κεντρική Συνεργατική και κυμαίνεται από 0,51% μέχρι το 0,71%. Στον αντίποδα τα ψηλότερα ποσοστά υπάρχουν για την Ελληνική Τράπεζα και κυμαίνονται από 1,87% μέχρι 2,33%.

4.3: Αποτελέσματα Ρευστότητας

4.3.1: Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας

Πίνακας 4.3.1: Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	1,08	1,1	1,09	1,1	1,11
BOC	1,05	1,06	1,05	1,06	1,06
MARFIN	1,14	1,12	1,09	1,09	1,09
ALPHA	1,07	1,06	1,06	1,06	1,06
COOPERATIVE	1,02	1,03	1,05	1,03	1,05
COOP Limassol	ΔΥ	1,18	1,17	1,13	1,14
Average	1,07	1,09	1,08	1,08	1,08

Στο Δείκτη Κυκλοφοριακής Ρευστότητας (ΔΚΡ) της Ελληνικής Τράπεζας κυμαίνεται σε τιμές από 1,08 το 2006 που ήταν το χαμηλότερο, μέχρι το 1,11 που παρουσιάζεται το 2010. Στην Τράπεζα Κύπρου ο ΔΚΡ παρουσιάζει μια ιδιαίτερη συμπεριφορά. Η τιμή 1,05 παρουσιάζεται το 2006 και το 2008. Τις άλλες 3 χρονιές εμφανίζεται στο 1,06. Ο Δείκτης για την Marfin ξεκινά το 2006 με τιμή 1,14 και το 2007 υποχωρεί ελαφρά στο 1,09. Τις επόμενες 3 χρονιές η τιμή σταθεροποιείται στο 1,09. Για την Alpha ο δείκτης παρουσιάζει μια σταθερότητα. Το 2006 ήταν στο 1,07 ενώ τα 4 επόμενα χρόνια σταθεροποιείται στο 1,06. Η τιμή του Δείκτη στην Κεντρική Συνεργατική κυμαίνεται από το 1,02 του 2006 μέχρι το 1,05 του 2008 και του 2010. Τέλος, ιδιαίτερα ψηλές είναι οι τιμές του δείκτη για τη Συνεργατική Λεμεσού. Το 2007 ήταν 1,18, το 2008 στο 1,17 και με ελαφρά υποχώρηση είναι στο 1,13 και 1,14 για τα έτη 2009 και 2010 αντίστοιχα.

Μελετώντας το μέσο όρο του δείκτη Κυκλοφοριακής Ρευστότητας παρατηρούμε ότι το 2006 ήταν στη χαμηλότερη του τιμή στο 1,07. Το 2007 είχε τη ψηλότερη τιμή του στο 1,09 ενώ τα 3 επόμενα έτη ο μέσος όρος του δείκτη σταθεροποιείται στο 1,08. Και στα πέντε υπό εξέταση έτη η χαμηλότερη τιμή για το δείκτη ανήκει στην Κεντρική Συνεργατική και κυμαίνεται από 1,18 μέχρι το 1,14. Στον αντίποδα οι ψηλότερες τιμές υπάρχουν για την Συνεργατική Λεμεσού και κυμαίνονται από 1,18 μέχρι 1,14.

4.3.2: Δείκτης Χορηγήσεων προς Καταθέσεις

Πίνακας 4.3.2: Δείκτης Χορηγήσεων προς Καταθέσεις					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	0,6	0,68	0,79	0,68	0,71
BOC	0,73	0,77	0,9	0,93	0,88
MARFIN	0,45	0,88	0,97	1,08	1,08
ALPHA	0,89	1,09	1,37	1,38	1,31
COOPERATIVE	0,28	0,36	0,53	0,41	0,5
COOP Limassol	ΔΥ	0,93	0,97	0,9	0,98
Average	0,59	0,79	0,92	0,9	0,91

Ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις (ΔΧΚ) για την Ελληνική Τράπεζα το 2006 ήταν στο χαμηλότερο του σημείο στο 0,6 με μικρές αυξομειώσεις καταγράφει τη μεγαλύτερη του τιμή το 2008 στο 0,79. Για την Τράπεζα Κύπρου ο Δείκτης είναι στο κατώτερο του σημείο το 2006 στο 0,73. Ακολούθως με μια ανοδική πορεία φτάνει το 0,93 ενώ υποχωρεί στο 0,88 το 2010. Συνεχομένη ανοδική πορεία ακολουθεί ο ΔΧΚ για την Marfin. Ξεκινά από το 0,45 το 2006 ανεβαίνει σταδιακά, και καταλήγει στο 1,08 το 2009. Το 2010 σταθεροποιείται σε αυτή την τιμή. Παρόμοια εικόνα με την Τράπεζα Κύπρου ακολουθεί ο Δείκτης και για την Alpha. Είναι στην κατώτερη του τιμή το 2006 και με μια ανοδική πορεία φτάνει το 2009 στο 1,38. Στη συνέχεια το 2010 υποχωρεί οριακά στο 1,31. Σε χαμηλά επίπεδα κυμαίνεται ο Δείκτης για την Κεντρική Συνεργατική. Το χαμηλότερο της σημείο είναι το 0,28 που εμφανίζεται το 2006 και το ψηλότερο της είναι το 0,53 που είναι το 2008. Σχετικά σταθερότητα παρατηρούμε στο Δείκτη για το Συνεργατικό Λεμεσού. Κινείται μεταξύ των τιμών 0,93 και 0,98.

Μελετώντας το μέσο όρο του δείκτη Χορηγήσεων προς Καταθέσεις παρατηρούμε ότι το 2006 ήταν στη χαμηλότερη του τιμή στο 0,59. Το 2008 είχε τη ψηλότερη τιμή του στο 0,92 ενώ τα δύο επόμενα έτη ο μέσος όρος του δείκτη σταθεροποιείται σε τιμές κοντά σε αυτό το νούμερο. Και στα πέντε υπό εξέταση έτη η χαμηλότερη τιμή για το μέσο όρο του δείκτη ανήκει στην Κεντρική Συνεργατική και κυμαίνεται από 0,28 μέχρι το 0,53. Στον αντίποδα οι ψηλότερες τιμές υπάρχουν για την Alpha και κυμαίνονται από 0,89 μέχρι 1,38.

4.3.3: Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας

Πίνακας 4.3.3: Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας					
	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	5,60%	7,11%	5,88%	6,26%	6,56%
BOC	6,21%	6,19%	5,65%	6,15%	6,42%
MARFIN	12,88%	11,20%	8,94%	8,69%	8,30%
ALPHA	7,17%	5,83%	5,89%	5,72%	6,27%
COOPERATIVE	2,24%	3,43%	6,12%	4,01%	5,33%
COOP Limassol	ΔΥ	16,46%	15,81%	13,39%	13,39%
Average	6,82%	8,37%	8,05%	7,37%	7,71%

Ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Επάρκειας (ΔΚΕ) για την Ελληνική Τράπεζα το 2006 ήταν στο χαμηλότερο του ποσοστό στο 5,60%. Τη μεγαλύτερη του τιμή την καταγράφει την επόμενη του χρονιά με ποσοστό στο 7,11%. Για την Τράπεζα Κύπρου ο Δείκτης παρουσιάζει εικόνα μιας ανάποδης καμπύλης. Ξεκινά το 2006 με 6,21% υποχωρεί στο κατώτερο του σημείο το 2008 στο 5,65% και ανεβαίνει στο ψηλότερο του ποσοστό το 6,42% το 2010. Στην Marfin ο δείκτης παρουσιάζει μια συνεχή ετήσια πτώση για την πενταετία που εξετάζουμε. Ξεκινά το 2006 στο 12,88% και με σταδιακή μείωση καταλήγει στο χαμηλότερο του ποσοστό το 2010 με 8,3%. Η ΔΚΕ στην Alpha παρουσιάζει μια σχετική σταθερότητα. Το 2006 ήταν στο 7,17% και τα επόμενα χρόνια κυμαίνεται σε τιμές μεταξύ 5,72% και 6,27%. Σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα παρουσιάζεται ο δείκτης της Κεφαλαιακής επάρκειας για τη Κεντρική Συνεργατική. Το 2006 κατέγραψε 2,24% που είναι το χαμηλότερο ποσοστό από όλες τις Τράπεζες για όλα τα έτη που μελετούμε. Με συνεχή αύξηση το 2008 ανέρχεται στο 6,12% και καταλήγει το 2010 στο 5,33%. Σε ιδιαίτερα ψηλά επίπεδα ο ΔΚΕ για την Συνεργατική Λεμεσού. Το 16,46% που ανέρχεται το 2007 είναι το υψηλότερο ποσοστό από όλες τις Τράπεζες για όλα τα έτη. Επιπλέον το 2009 και το 2010 καταγράφει το ίδιο ποσοστό στο 13,39%.

Μελετώντας το μέσο όρο του δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας παρατηρούμε ότι το 2006 ήταν στη χαμηλότερη του τιμή στο 6,82%. Το 2007 είχε τη ψηλότερη τιμή του στο 8,37% ενώ τα δυο επόμενα έτη ο μέσος όρος του δείκτη σταθεροποιείται σε τιμές λίγο κάτω από αυτό το νούμερο. Και στα πέντε υπό εξέταση έτη η χαμηλότερη τιμή για το μέσο όρο του δείκτη ανήκει στην Κεντρική Συνεργατική και κυμαίνεται από 2,24% μέχρι 6,12% με εξαίρεση το 2008 όπου η Τράπεζα Κύπρου είχε 5,65%. Στον αντίποδα οι ψηλότερες τιμές

υπάρχουν για την Συνεργατική Λεμεσού και κυμαίνονται από 16,46% μέχρι 13,39%.

4.3.4: Αριθμοδείκτης Προβλέψεων για Απομείωση Δανείων προς Συνολικά Δάνεια (ή Δάνεια σε Καθυστέρηση).

Πίνακας 4.3.4: Αριθμοδείκτης Προβλέψεων για Απομείωση Δανείων προς Συνολικά Δάνεια (ή Δάνεια σε Καθυστέρηση).

	2006	2007	2008	2009	2010
HELLENIC	9,94%	8,20%	7,60%	9,72%	10,89%
BOC	5,22%	2,97%	2,74%	3,29%	4,02%
MARFIN	5,03%	3,68%	3,00%	3,13%	3,70%
ALPHA	7,32%	3,96%	3,03%	3,45%	3,76%
COOPERATIVE	12,67%	8,99%	8,11%	6,01%	3,59%
COOP Limassol	ΔΥ	3,20%	3,36%	3,45%	3,38%
Average	8,04%	5,17%	4,64%	4,84%	4,89%

Ο Δείκτης για την Ελληνική Τράπεζα παρουσιάζει εικόνα μιας ανάποδης καμπύλης. Ξεκινά από το 9,94% το 2006 κατεβαίνει στο 7,60 το 2008 και ανεβαίνει στη ψηλότερη του τιμή το 2010 στο 10,89%. Για την Τράπεζα Κύπρου ο Δείκτης παρουσιάζει τη χαμηλότερη τιμή από όλες τις Τράπεζες για όλα τα έτη το 2008 στο 2,74%. Το 2006 παρουσιάζει τη ψηλότερη της τιμή το 2006 που ήταν στο 5,22%. Στην Marfin ο Δείκτης παρουσιάζει την ίδια εικόνα με την Τράπεζα Κύπρου. Η χαμηλότερη του τιμή είναι το 3% που είχε το 2008 και τη ψηλότερη του τιμή το 5,03% το 2006. Ο Δείκτης για την Alpha έχει τη ψηλότερη του τιμή το 2006 με ποσοστό 7,32%. Τα υπόλοιπα χρόνια οι τιμές του έχουν μια σταθερότητα και είναι από το 3,03% μέχρι το 3,96%. Η Κεντρική Συνεργατική έχει ψηλά ποσοστά σε σχέση με τις άλλες Τράπεζες. Μεγαλύτερη τιμή είναι το 12,67% που είναι το μεγαλύτερο ποσοστό από όλες τις Τράπεζες για όλα τα έτη. Με συνεχή ετήσια πτώση φτάνει το 2010 στο 3,59%. Ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά παρουσιάζει και η Συνεργατική Λεμεσού. Χαμηλότερη της τιμή είναι το 3,20% το 2007 και κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα όλα τα χρόνια.

Μελετώντας σε ετήσια βάση το μέσο όρο του Δείκτη Ποιότητας Ενεργητικού παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό καταγράφεται το 2006 με 8,04%. Τη χρονιά αυτή η Κεντρική συνεργατική είχε το ψηλότερο ποσοστό με 12,67% και με 5,03% η Marfin είχε το χαμηλότερο. Τα υπόλοιπα τέσσερα χρόνια ο μέσος όρος κυμαινόταν στα

ίδια επίπεδα περίπου. Από το 5,17% του 2007 μέχρι το 4,64% του 2008. Το 2008 το χαμηλότερο ποσοστό ανήκει στην Τράπεζα Κύπρου με 2,74%.

Κεφάλαιο 5: Συμπερασματικές προτάσεις.

5.1: Αποτελέσματα Πενταετίας.

Η γενική εικόνα που παρουσιάζουν οι χρηματοοικονομικοί δείκτες είναι απογοητευτική. Σχεδόν όλοι οι δείκτες χειροτέρευσαν και οι τράπεζες αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας και κεφαλαιακής επάρκειας. Επίσης χρειάζονται να παρθούν διαρθρωτικά μέτρα ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητα του ενεργητικού της κάθε τράπεζας. Τα έξοδα πρέπει να συγκρατηθούν ούτω ώστε να μην συνεχιστεί αυτή η ανοδική πορεία που παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια. Σημαντικό στοιχείο των εξόδων είναι το μισθολόγιο των τραπεζικών ιδρυμάτων που πρέπει να συγκρατηθεί. Στο πίνακα 5.1 παρουσιάζεται η ποσοστιαία μεταβολή του μέσου όρου των δεικτών κατά την διάρκεια της πενταετίας που χειροτέρευσαν.

Πίνακας 5.1. Δείκτες που χειροτέρευσαν - Ποσοστιαία Μεταβολή του Μέσου όρου στην πενταετία.

Δείκτες που χειροτέρευσαν	Ποσοστιαία Μεταβολή του Μέσου όρου στην πενταετία
ROE	-105,99%
Δείκτης Περιθωρίου κέρδους	-10,64%
Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού	-23,73%
Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης	-41,50%
Δείκτης Δαπανών Προσωπικού προς Έσοδα	6,96%
Δείκτης Αμοιβής της Εργασίας	35,79%
Δείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων	-106,76%
Δείκτης Λειτουργικής Αποτελεσματικότητας	6,48%
Δείκτης εσόδων τόκων προς συνόλου εσόδων	-1,38%
Αριθμοδείκτης Προβλέψεων για Απομείωση Δανείων προς Συνολικά Δάνεια	-64,42%

Με βάση τον πιο πάνω πίνακα ο ROE ή ποσοστιαία μεταβολή του μέσου όρου στην πενταετία έχει μειωθεί κατά 105,99 %. Δηλαδή τα κέρδη των τραπεζών μειώνονταν κατά 21.20% ετησίως. Αυτό το αποτέλεσμα παρουσιάζεται και στο Δείκτη Περιθωρίου κέρδους όπου παρουσιάζει μια μείωση τις τάξης του 10,64%. Επιπλέον η απόδοση των Ίδιων Κεφαλαίων έχει μειωθεί δραματικά με αποτέλεσμα οι τράπεζες να αναζητήσουν κεφάλαια για αναχρηματοδότηση των ζημιών τους. Η τράπεζα με την μεγαλύτερη ζημία το 2010 παρουσιάζεται η Marfin Laiki, ενώ την καλύτερη κερδοφορία παρουσιάζεται στην Κεντρική Συνεργατική.

Ο Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού παρουσιάζει αρνητικό πρόσημο τις τάξεις του 23,73%. Δηλαδή η παραγωγικότητα του ενεργητικού στο να παράγει έσοδα μειώθηκε κατά 4.75% ετησίως. Η τράπεζα με την μεγαλύτερη παραγωγικότητα του ενεργητικού το 2010 είναι η Ελληνική Τράπεζα και το ίδρυμα με την χειρότερη είναι η Κεντρική Συνεργατική. Ο Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης παρουσιάζει μια μείωση κατά 41,50%, όπου οφείλεται στην χαμηλή απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων.

Ο Δείκτης Δαπανών Προσωπικού προς Έσοδα αυξήθηκε κατά 6,96% όπως και ο Δείκτης Αμοιβής της Εργασίας κατά 35,79%. Δηλαδή οι μισθοί του προσωπικού αυξηθήκαν κατά την διάρκεια της πενταετίας. Επίσης τα συνολικά έξοδα σε σχέση με τα συνολικά έσοδα αυξήθηκαν κατά μέσο όρο την πενταετία κατά 6,48% με αποτέλεσμα να πιέζουν την κερδοφορία των τραπεζών. Η τράπεζα με τον καλύτερο Δείκτη Λειτουργικής Αποτελεσματικότητας είναι η Τράπεζα Κύπρου. Ακόμα χειρότερη είναι η επίδραση στην κερδοφορία των Τραπεζών η μείωση των εσόδων από τόκους κατά μέσο όρο 1,38% την πενταετία. Το 2010 την χειρότερη επίδοση παρουσιάζεται στην Marfin Laiki και την καλύτερη το Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού.

Στο πίνακα 5.2: Σταθεροί Δείκτες - Ποσοστιαία Μεταβολή του Μέσου όρου στην πενταετία.

Δείκτες που έμειναν σταθεροί	Μεταβολή του Μέσου όρου στην πενταετία
Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας	1,08
Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού	4%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	8%
Δείκτης Χορηγήσεων προς Καταθέσεις	0,9

Ο πίνακας 5.2 παρουσιάζει τους δείκτες που παρέμειναν σταθεροί κατά μέσο όρο την πενταετία 2006-2010. Ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα. Αυτό επηρεάζει την ρευστότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Σε περιόδους κρίσης οι τράπεζες καλό θα είναι να έχουν μια καλή ρευστότητα για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις χρηματοδοτικές τους ανάγκες. Το Ίδρυμα που παρουσιάζει την καλύτερη ρευστότητα όλη την διάρκεια της πενταετίας είναι το Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού. Επιπλέον η χαμηλή απόδοση του ενεργητικού περίπου 4% επηρεάζει περισσότερο την κερδοφορία τους. Ακόμα ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας είναι κατά μέσο όρο στο 8%. Δηλαδή τα τραπεζικά ιδρύματα θα χρειαστούν ξένα κεφάλαια για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στην απαιτήσεις τους. Το Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού σε όλη την διάρκεια της πενταετίας παρουσιάζει την καλύτερη κεφαλαιακή επάρκεια. Τέλος ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις παραμένει σταθερός στο 0.9 στην πενταετία.

5.2: Γενικά Αποτελέσματα.

Τα υπό ανάλυση έτη μπορούν εύστοχα να χαρακτηριστούν, ως έτη προκλήσεων σε σχέση με τις εργασίες των κυπριακών τραπεζικών ιδρυμάτων. Οι περισσότεροι δείκτες τις προηγούμενης ανάλυσης χειροτέρευσαν κατά την διάρκεια της πενταετίας όπως για παράδειγμα ο ROE, ο Δείκτης Περιθωρίου Κέρδους, ο Δείκτης Εκμετάλλευσης Ενεργητικού, ο Δείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης, ο Δείκτης Αποδοτικότητας του Κεφαλαίου, ο Δείκτης Δαπανών Προσωπικού. Ενώ παρέμειναν σταθεροί ο Δείκτης Απόδοσης Ενεργητικού, ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας, ο Δείκτης Χορηγήσεων προς Καταθέσεις και ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας.

Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ουσιαστική επιδείνωση των μακροοικονομικών συνθηκών στην χώρα. Ο τραπεζικός τομέας της Κύπρου, υπό το φως της επιδείνωσης των εγχώριων μακροοικονομικών συνθηκών, της κρίσης κυβερνητικού χρέους στις χώρες της ζώνης του ευρώ και της αβεβαιότητας που επικρατεί στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων, βρίσκεται αντιμέτωπος με σημαντικές προκλήσεις. Οι πιέσεις στην κερδοφορία, λόγω της επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου και της απομείωσης της αξίας των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο χαρτοφυλάκιο των τραπεζικών ιδρυμάτων, έχουν δημιουργήσει την ανάγκη να παρθούν επιτακτικά μέτρα. Οι κυπριακοί τραπεζικοί όμιλοι που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι στον πιστωτικό κίνδυνο ένεκα της δυσχερούς οικονομικής κατάστασης στην οποία βρίσκεται η χώρα και της αυξημένης αβεβαιότητας που επικρατεί.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η προτιθέμενη κεφαλαιακή ενίσχυση των τραπεζικών ιδρυμάτων αναμένεται να συμβάλει αποφασιστικά στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και να διασφαλίσει ότι τα τραπεζικά ιδρύματα είναι σε θέση να συνεχίσουν να παρέχουν την απαραίτητη στήριξη στην πραγματική οικονομία.

Τι μέτρα είναι πιθανόν να παρθούν για την διατήρηση της βιωσιμότητας των κυπριακών τραπεζών :

➤ ένα σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον καθησυχάζει τους επενδυτές ότι δεν έπονται εξελίξεις που θα διαβρώνουν την αξία της επένδυσης τους όπως υποτίμηση του

νομίσματος ή ο αχαλίνωτος πληθωρισμός ή ακόμα και η κρατική χρεοκοπία.

➤ ένα σταθερό φορολογικό καθεστώς είναι εξαιρετικά σημαντικό γιατί επιτρέπει στους επενδυτές να αξιολογούν την αναμενόμενη απόδοση της επένδυσης τους χωρίς να ανησυχούν για απροσδόκητες αλλαγές στη φορολογία που θα καθιστούσαν την επένδυση τους μη βιώσιμη.

➤ αποφασιστική λήψη μέτρων για επαναφορά της μακροοικονομικής σταθερότητας.

➤ Η δυνατότητα έκδοσης ομολόγων θα δώσει στις κυπριακές τράπεζες την ευκαιρία μιας εναλλακτικής, πιθανότατα φθηνότερης, πηγής άντλησης ρευστότητας.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι η Κύπρος προχώρησε τον Ιούλιο του 2009 με την τροποποίηση στα δύο συστήματα εγγύησης των καταθέσεων (μία για τις εμπορικές τράπεζες και μία για τα συνεργατική πιστωτικά ιδρύματα). Οι κυριότερες τροποποιήσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (i) αύξηση του επίπεδο κάλυψης από 20.000 ευρώ έως 100.000 ευρώ ανά πελάτη για κάθε τράπεζα,
- (ii) να καλύψει τις καταθέσεις σε όλα τα νομίσματα,
- (iii) αύξηση των πληρωμών σε 100 τοις εκατό των εγγυημένων καταθέσεων, δηλαδή η κατάργηση του στοιχείου συνασφάλισης,
- (iv) τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής της δύναμης. Η Κύπρος έχει δημιουργήσει το κανονιστικό πλαίσιο για τα καλυμμένα ομόλογα.

Ποιες είναι οι προβλέψεις για το μέλλον;

Διαφαίνεται ότι η Κύπρος μπαίνει σε φάση χαμηλής ανάπτυξης για τα επόμενα χρόνια. Ενόψει αυτών των χαμηλών προσδοκιών, καθίσταται επιτακτική η υιοθέτηση μέτρων ενίσχυσης της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης και ενδυνάμωσης της θέσης της Κύπρου ως χρηματοοικονομικό κέντρο. Η λήψη των σωστών οικονομικών μέτρων σε συνδυασμό με την ανάκαμψη των οικονομιών των εμπορικών μας εταίρων θα βοηθήσουν να εξέλθουμε από την ύφεση ενώ παράλληλα θα θέσουν τη βάση για ισχυρότερη ανάπτυξη.

Παρόλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Marfin Popular Bank , η συνολική θέση του τραπεζικού τομέα θεωρείται ικανοποιητική. Πρέπει να υπάρχει μια συνεχής και στενή παρακολούθηση της ρευστότητας και της επάρκειας σε κεφάλαια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από τις εποπτικές αρχές. Η Κεντρικής Τράπεζας με την ιδιότητά της ως επόπτης των τραπεζών, είναι υπεύθυνη για τη συνολική χρηματοπιστωτική σταθερότητα Το Υπουργείου Οικονομικών και οι άλλες εποπτικές αρχές, πρέπει να παρακολουθούν στενά τις εξελίξεις του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Οι νόμοι που ψηφίστηκαν για την οικονομική κρίση δεν επαρκούν. Όλοι οι φορείς του κράτους πρέπει να συνεργαστούν για να λάβουν τα επιπλέον μέτρα, σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης , που χρειάζονται για την αντιμετώπιση της ρευστότητας ή τα προβλήματα αφερεγγυότητας που επηρεάζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Όσον αφορά περαιτέρω μέτρα για τη διασφάλιση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος, το Ταμείο που έχει δημιουργηθεί από την Κυβέρνηση, σε στενή συνεργασία με την ΚΤΚ πρέπει διασφαλιστεί η λειτουργία του. Αυτό το ταμείο, σταδιακά θα διασφαλίσει την εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα και την ομαλή επίλυση των προβλημάτων των τραπεζών, εάν παραστεί ανάγκη . Ένα άλλο μέτρο είναι η διατήρηση υψηλών συντελεστών κεφαλαιακής επάρκειας για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Εν κατακλείδι, ο κυριότερος κίνδυνος των τραπεζών αφορά την έκθεση των κυπριακών τραπεζών στην ελληνική αγορά που για όσο καιρό παρατηρείται αυτή η αστάθεια στην Ελλάδα τόσο πιο επικίνδυνες και ζημιογόνες θα είναι οι συνέπειες στα τραπεζικά ιδρύματα. (Reuters 14/06/2012)

Ανατροφοδότηση

Με το τέλος της μελέτης αντιλαμβανόμαστε ότι ο ρόλος και η σημασία των τραπεζικών ιδρυμάτων είναι μεγάλος. Αυτή η σπουδαιότητα των τραπεζών υποστηρίχτηκε από πολλές μελέτες και άρθρα. Όμως αυτή η σε βάθος ανάλυση για τα τραπεζικά ιδρύματα δεν μπορεί να σταματήσει ποτέ. Υπάρχουν αρκετά σημεία που θα μπορούσαν να αναλυθούν και σε πιο μεγάλο βάθος, λαμβάνοντας υπόψη πάντοτε το παράγοντα χρόνο.

Η ανάλυση των αριθμοδεικτών είναι ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια ενός αναλυτή αλλά με την χρήση και άλλων μοντέλων ανάλυσης δίνεται καλύτερη και πιο ποιοτική εικόνα. Στην μελέτη αυτή στηρίχτηκε στους αριθμοδείκτες για μία πενταετία. Όμως για παράδειγμα θα μπορούσε ο χρονικός ορίζοντας να ήταν πιο μεγάλος λαμβάνοντας και άλλους παράγοντες υπόψη, όπως η σύγκριση μεταξύ εμπορικών και συνεργατικών ιδρυμάτων. Ακόμα θα μπορούσε να υπάρχει ανάλυση μεταξύ εγχώριων και ξένων ιδρυμάτων.

Στην παρούσα μελέτη έγινε προσπάθεια να παρουσιαστεί η σχετική βιβλιογραφία για τη χρησιμότητα των λογιστικών αριθμών. Όμως δεν υπήρχε δυνατότητα να αναλύσουμε τεκμηριωμένα τις αναφορές στα κυπριακά δεδομένα, λόγω τεχνικών δυσκολιών. Για παράδειγμα δεν ήταν δυνατή η συλλογή των τιμών των μετοχών. Δεν υπάρχει μία βάση δεδομένων για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα όπως υπάρχει στις ανεπτυγμένες χώρες, όπου ο ερευνητής μπορεί να αναλύσει αρκετές πληροφορίες και να παρουσιάσει έγκυρα και αξιόπιστα στοιχεία.

Βιβλιογραφία

Aboody D, Hughes J, Liu J. “ Measuring value relevance in a (Possibly) inefficient market”. J. Account Res. 2002; 40: 965-86.

Asli Demirgüç-Kunt and Harry Huizinga “Determinants of commercial bank interest margins and profitability: some international evidence”. 1998.

Ali A, Lee-Seok H. “Country-specific factors related to financial reporting and the value relevance of accounting data”. J Account Res 2000; 38: 1-21

Barth ME, Beaver WH, Landsman WR. “The relevance of the value relevance literature for financial accounting standard setting: Another view.” J. Account Econ. 2001: 31: 77-104.

Ball R, Brown P. “An empirical evaluation of accounting income numbers”. J Account Res. 1968; 6: 159-78.

Beaver WH. “ The information content of annual earnings announcements.” J. Account Res. 1968; 6: 67-92.

Berger, A. , 2003, “The efficiency effects of a single market for financial services in Europe”, European Journal of Operational Research, 150, 466-481.

Bettman JL. “ Australian evidence regarding the value-relevance of technical information”. Aust J Manage 2007; 32: 57-71

Cavallo L., Rossi S., 2001, “Scale and scope economies in the European banking systems”. Journal of Multinational Financial Management, 11, 515-531.

Christensen TE, Hoyt RE, Paterson JS. “ Ex ante incentives for earnings management and the informativeness of earnings”. J Bus Finance Account 1999; 26: 807-32

Collins DW, Maydew EL, Weiss IS. “ Changes in the value relevance of earnings and book values over the past forty years.” J Account Econ 1997; 24: 39-67.

Ch.Spathis ,K Kosmidou and M.Doumpos “Assessing profitability factors in the Greek banking system : A multicriteria methodology” Intl. Trans. In Op. res. 9 (2002) 517-530

Easton PD, Zmijewski ME. “ Cross-sectional variation in the stock market response to accounting earnings announcements”. *J Account Econ* 1989; 11: 117-41.

Fama EF, French KR. “The cross-section of expected stock returns”. *J Finance* 1992; 47: 427-65.

Fama EF, French KR. “Common risk factors in the returns on stocks and bonds”. *J Finance Econ* 1993; 33: 3-56.

Feltham GA, Ohlson JA. “ Valuation and clean surplus accounting for operating and financial activities”. *Contemp. Account Res.* 1995; 11: 689-731.

Freeman RN, Tse SY. “ A nonlinear model of security price responses to unexpected earnings”. *J. Account Res.* 1992; 30: 185-209.

Hardy C. D., and G. T. Simigiannis, 1998, “Competitiveness and Effectiveness of the Greek Banking System”, *Economic Review of the Bank of Greece*, 11, 7-30.

Holthausen RW, Watts RL. “ The relevance of the value-relevance literature for financial accounting standard setting”. *J Account Econ* 2001; 31: 3-75.

Kosmidou, K., and Zopounidis, C., (2008) *Journal of Economics*, Vol. 6, pp. 79–95

Kormendi R, Lipe R. “Earnings innovations, earnings persistence, and stock returns”. *J Bus* 1987; 60: 323-45.

Kothari SP, Zimmerman JL. Price and return models. *J Account Econ* 1995; 20: 155-92.

Lang, G., and P. Welzel, 1996, “Efficiency and Technical Progress in Banking Empirical Results for a Panel of German Cooperative Banks”, *Journal of Banking & Finance*, 20, 6, 1003-1023.

Landsman WR, Magliolo J. “ Cross-sectional capital market research and model specification”. *Account Rev* 1988; 63: 586.

Leif Altes The Open Business Journal 2009 “A review of the value relevance Literature”

Marquardt CA, Wiedman CI. “The effect of earnings management on the value relevance of accounting information”. J Bus Finance Account 2004; 31: 297-332.

Murray, J. D. and R. W. White, 1983, “Economies of Scales and Economics of Scope in Multiproduct Financial Institutions: A Study of British Columbia Credit Unions”, Journal of Finance,38, 887-902.

Mingyi H. “Accounting standards and value relevance of financial statements: An international analysis”. J Account Econ 2000; 30: 401-20.

Nikolaos Mylonidis and Ioanna Kelnikola “Merging activity in the Greek banking system: A Financial Accounting Perspective” .South Eastern Europe Journal of Economics 1 (2005) 121-144.

Ohlson JA. “Earnings, book values, and dividends in equity valuation” . Contemp. Account Res 1995; 11: 661-87.

Papadopoulos, S., Karagiannis, St., (2009),” Studies in Economics and Finance, Vol. 26, Iss: 2, pp. 95 – 112.

Petersen, M., Rajan, R., 1995, “The Effects of Credit Market Competition on Lending Relationships”, Quarterly Journal of Economics, 60, 407-444

Penman SH. “Combining earnings and book value in equity valuation”. Contemp. Account Res 1998; 15: 291-324.

Rayburn J. “The association of operating cash flow and accruals with security returns”. J Account Res 1986; 24: 112-33.

Williams J. “The theory of investment value”. Harvard University Press: Cambridge 1938.

Αγγελίδης Γιώργος (2009). “Αξιολόγηση Κερδοφορίας και Αποτελεσματικότητας των Ελληνικών Τραπεζών (2005-2008)”. Επιστημονικό Marketing.

Δημήτριος Βασιλείου και Νικόλαος Ηρειώτης «Χρηματοοικονομική Διοίκηση-Θεωρία και Πρακτική»

Ιστοσελίδα Τράπεζας Κύπρου

Ιστοσελίδα Marfin Laiki Bank

Ιστοσελίδα Ελληνικής Τράπεζας

Ιστοσελίδα Alpha Bank

Ιστοσελίδα Κεντρικής Συνεργατικής

Ιστοσελίδα Συνεργατικής Λεμεσού

Ιστοσελίδα Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου

Ιστοσελίδα Υπουργείου Οικονομικών Κύπρου